

Svenska kulturfonden

2015–2016

Svenska kulturfonden

2015–2016

Redaktör Henric Öhman
Layout Agency Leroy
Stilleben Agency Leroy
Tryck Unigrafia

Helsingfors 2016
Svenska kultufonden
Simonsgatan 8 – 00100 Helsingfors
www.kultufonden.fi

ISBN 978-951-9211-99-2
ISSN 1235-9203

4

Styrelsens
ordförande

6

Delegationens
ordförande

10

Samma fond,
nya kläder

14

Stora
kulturpriset

18

Pristagare

28

Regionala
fonder

34

Arbetsstipendiat

38

Kultur
tillsammans

44

Finlandssvensk
litteratur

48

Finland
100

50

Nytt pris

54

Universitetsdonationer

64

Direktörens
översikt

66

Förvaltning &
organisation

70

Disponibla
medel

72

Utdelningen

76

Allmänt om
utdelningen

78

Konst och kultur

82

Utbildning

86

Allmän finlandssvenk
verksamhet

88

Utdelningsfester
och pris

90

Seminarier och egen
produktion

93

Utredningar och
publikationer

94

Förtroendevalda och
personal

104

Bokslut

Därför finns vi

FOTO TAGE RÖNNQVIST

Europa skakas av terrordåd, flyktingkris och spirande nationalism. Vår integrerade världsdel, som för bara några år sedan proklamerade sig trygg och stabil, är nu något helt annat. Kanske är det så att historien bara upp-repar sig, med något av naturlagens kraft? Eller är det så, att vi - trots våra fredsbyggen som EU - helt enkelt inte varit kapabla att gardera oss mot assymetriska störningar, hybridverksamhet och den hejdlösa populismens trumpetande av enkla svar på svåra frågor? Kanske vi varit blåögda?

Ett populärt uttryck är att flyktingkrisen utmanar, förutom vår politiska förmåga att hantera den, också vår värdegrund och vår kultur. Omtanken om kulturers överlevnad kan kännas begriplig, men bottnar ofta i antagandet att vi ända tills nuet levit i en skyddad enhetskultur, i en monokultur. Så är det verkligen inte. Vilken kultur är det då som kommit i gungning? Eller vilken del av vår kultur? Och på vilket sätt?

Möten mellan olikheter, nya intryck och nya människor har alltid varit en av drivkrafterna då kulturerna i världen formats. Det monokulturella originalet kan ha legat där på smältdegelns botten, men snart fått sällskap av nya variationer, kulturlager. Det är bara att lyfta blicken. **C.F Engels** arkitektur återfinns veterligen inte vid Tuonelas strand i vårt nationalepos Kalevala. Likväl har den kommit att sätta sin prägel på hjärtat i vår huvudstad liksom för den finländska byggnadskonsten överlag. För att bara ta ett exempel.

Svenskfinland har långa anor då det gäller att ta till sig nya intryck. Samma Sydösterbotten som för hundra år sedan blev matjorden för tomatfrön från USA, har också varit pionjären vad gäller flyktingmottagning från Vietnam och Bosnien. Samma region har idag låg arbetslöshet och det vimlar av livskraftiga företag, många av dem i växthusbranschen, som inte skulle klara sig utan den invandrade arbetskraften. En slump? Nej då.

Flyktingkrisen angår idag oss alla. Den handlar om att ta emot. Att ge - och just därför också få tillbaka. Inom Svenska kulturfonden har vi insett att också vi har ett ansvar. Inte trots att kulturen är vår livsluft. Utan eftersom den är det. Därför var det bara naturligt att vi under verksamhetsåret som gick vände oss till det pulserande nätet av föreningar och organisationer i Svenskfinland och erbjöd nya medel för integration av asylsökande på svenska i Finland. Vi deltar också i finansieringen av en svensk flyktingkoordinator med placering på Kommunförbundet.

Medborgarsamhället är en gigantisk social famn, vars förmågor vi aldrig ska underskatta. Därför har det en naturlig roll också i att erbjuda våra nyfinländare meningsfulla sysslor, möten och sammanhang i vardagen. Svenska kulturfonden är stolt över att ha en roll i detta. Jag skulle rent av hävda att det är vår plikt.

Kulturens förmåga att blomstra, att pluralistiskt utvecklas och förnya sig är ett av det civiliserade samhällets signalement. Det har alltid gått illa för samhällen och statsklick som försökt styra eller kväsa kulturen med politiska medel och motiv. I vårt tvåspråkiga land är vi idag starka i våra kulturella identiteter. Starka nog för att fortsättningsvis välkomna mångkulturen med alla dess schatteringar och möjligheter som ett berikande fyrverkeri på den blåvita eller rödgula kreativitetens himmel. Se det såhär: ju mera vi öppnar vår famn, desto starkare blir också det vi finurligt nog brukar kalla vår egen kultur.

Svenska kulturfonden finns sedan 1908 till för att främja kultur och utbildning på svenska i Finland. Vårt uppdrag är - just därför - att möjliggöra möten mellan nya människor, ny kreativitet, nya intryck, alltså olikheter. Det är där, exakt i den förutsägbart oförutsägbara skärningspunkten, som förändringen sker. Den förändring vi alltså inte till alla delar kan förutspå, men utan vilken vi riskerar förvandlas till ett stillastående vatten, till rutinernas fång.

Därför ska kulturen alltid vara en del av förändringen. Liksom Svenskfinland ska växa av förändring. Och Svenska kulturfonden möjliggöra förändring.

Stefan Wallin, styrelsens ordförande

Om kreativitet

FOTO TAGE RÖNNQVIST

Kreativitet är människans förmåga att utveckla nya tankar och processer. Allt som vi människor har hittat på, skapat och utvecklat genom historien är ett resultat av vår kreativitet. Med tanke på alla de utmaningar som vår existens på jorden står inför är det avgörande att vi också i fortsättningen lyckas vara kreativa, både som individer och som en del av organisationer och länder.

I dagens värld är kreativitet därför en av de mest efterfrågade egenskaperna. Företagen och organisationerna söker kreativa personer som kan skapa nytt och utveckla det befintliga. Vår regering och våra politiker efterfrågar ”det kreativa Finland”. Sitra, jubileumsfonden för Finlands självständighet, gav år 2005 ut en rapport där man skrev att Finland måste utvecklas till ett ledande land inom innovationsverksamhet före år 2015. Denna utveckling borde ske inte bara i näringslivet utan i hela samhället. Och i nuvarande regeringsprogram, som tar sikte på Finland 2025, skriver man att ”Finlands konkurrenskraft bygger på hög kunskapsnivå, hållbar utveckling samt fördomsfri förnyelse. I Finland uppmuntras till förnyelse, kreativitet och nyfikenhet. Det är även tillåtet att misslyckas, man lär sig av sina misstag”.

Tanken är god, för utan tvekan finns det ännu mycket att göra innan vi bor i det kreativa, innovativa Finland. Men hur ska vi uppnå detta? Framförallt behövs en satsning på kreativitet på

alla nivåer: individuellt, i skolorna, i organisationerna. Vi borde satsa på sådant som främjar de kreativa miljöer och grupper som är grunden till den innovativa utvecklingen.

Det som är gemensamt för kreativa processer är att resultatet är oviss. Och att kreativiteten mår bäst i positiva, bejakande miljöer med stark framtidstro. Låter det här som vårt land idag? Vi är omgivna av nyheter om nedskärningar och uppsägningar. Vi blir ständigt påmind om hur dåliga våra framtidsutsikter är. Samtidigt som man kanske inser att kreativitet är vår enda möjlighet så beskär man det utrymme där den kan existera.

Kreativitet är inte alltid det tryggaste alternativet och på kort sikt kanske inte det lönsammaste alternativet. Kreativa processer förutsätter utrymme, eftertanke och möjlighet att börja om. Dessutom har det kreativa väldigt svårt att trivas bland det negativa. För att vara en kreativ person, en kreativ organisation, ett kreativt land krävs en annan infallsvinkel: man prioriterar det kreativa

och låter det ta plats.

En av de bästa böcker jag läst om kreativitet det senaste året är **Saku Tuominens** *Luova järkevyys* som avdramatiserar begreppet på ett inspirerande sätt. Han beskriver helt enkelt kreativitet som "viljan att göra på ett annat sätt, bättre". Viljan att göra annorlunda är all utvecklings början. Om vi inte är nyfikna och försöker på nya sätt, så dör verksamheten ut. Utan viljan att göra annorlunda skulle vi människor fortfarande fundera på hur man gör upp eld.

Den andra delen, att göra bättre, är svårare. För vad är bättre? Det är många gånger omöjligt att säga. Men Tuominens poäng är att all kreativitet bottnar i *viljan* att göra något på ett annat sätt, lite eller mycket bättre. Arkitekterna vill skapa nya bättre miljöer, forskargruppen vill skapa nya bättre vacciner, lärarkåren vill skapa nya bättre inlärningsmiljöer, konstnären vill kanske berätta eller skapa något som ingen hört eller sett, eller som ingen förmedlat det, förut.

Och det är bara genom att pröva som man lär sig vad som är bättre, vad som fungerar, bara genom försök och misstag. Uppfinnaren **Thomas Alva Edison** sade: "Det finns alltid ett bättre sätt, din uppgift är att hitta det."

Naturligtvis är detta inte lätt. Men det finns otaliga teorier och tankar om hur man blir mera kreativ som individ. Framförallt brukar man betona vikten av att fortsätta fråga och ifrågasätta. En flicka på fyra år ställer ungefär 400 frågor om dagen och pojkarna kommer inte långt efter. Antalet frågor per dag sjunker drastiskt då barnet börjar skolan.

Om vi ska uppnå ett kreativare samhälle räcker det ändå inte att betona enskilda människors kreativitet. Det handlar framför allt om hur vi ska bli bättre på att tillvarata inneboende kreativitet och skapa mera kreativa grupper och organisationer.

Det finns inga genvägar till en kreativ organisation eller arbetsplats. Det gäller att skapa förutsättningar för det: en kreativ gemenskap, en kreativ kultur. Det innebär att man medvetet väljer det kreativa tänkandet och möjligheten till experimenterande i organisationen.

I dag upplever tyvärr många att de måste välja bort satsningar som skulle främja kreativ

utveckling. Utgången av kreativa processer är oviss, och att satsa på kreativitet upplevs som något som förutsätter personella och ekonomiska resurser. Samtidigt finns det otaliga exempel på organisationer som inte vågat utvecklas och inte satsat på kreativitet och därmed gått under. Ett exempel är Kodak, som en gång var ett av världens största varumärken men som inte vågade gå först i utvecklandet av det digitala fotografiet.

Organisationer är också mera kreativa om de rymmer olika sorters människor. Ju svårare och komplexare frågor, desto viktigare är det att organisationen har tillgång till många olika erfarenheter och kunskapsnivåer. I studier där man intervjuat ledare för kreativa grupper har man identifierat mångfald i grupp sammansättningen som en viktig faktor för gruppens kreativa förmåga och i förlängningen för organisationens framgång.

På liknande sätt är mångfald och kreativitet avgörande framgångsfaktorer för ett land.

Svenska kulturfondens uppgift är att stöda kreativitet och kompetens. Vi läser ansökningar i jakt på nya idéer, projekt, samarbeten, sådant som vi aldrig kunnat föreställa oss. Vi ger också möjlighet åt konstnärer, författare, musiker och forskare att på heltid kunna ägna sig åt sin kreativitet. Svenska Kulturfonden är med och skapar möjlighet till mångfald och kreativitet. Och vi vill helst stödja sådant som görs på nya sätt, annorlunda. Därför att vi tror att det är själva förutsättningen för framtiden.

Ann-Luise Bertell, delegationens ordförande

Samma fond, nya kläder

TEXT HENRIC ÖHMAN
FOTO JOONAS VÄHÄKALLIO

Svenska kulturfonden tog under hösten 2015 i bruk en ny visuell identitet och logo. För att få fram nya fräscha idéer kring hur logon kunde se ut ordnade fonden under våren 2015 en tävling för studerande i grafisk design vid Aaltouniversitetet och vid Yrkeshögskolan Novia i Jakobstad. Bland de 31 bidragen valdes Aalto-studeranden **Jacob Stewarts** bidrag till Kulturfondens nya symbol.

Den nya logon består av fyra sammanfogade symboler. I logon kan man se en glödlampa, som representerar nya idéer, ett likhetstecken som står för samhörighet, ett träd som representerar rötter och tillväxt och ett Sankt Hans-kors som är den nordiska symbolen för kulturella sevärdheter.

Juryns motivering till valet lyder som följer: ”Jacob Stewart har med sitt vinnande förslag gett Svenska kulturfonden en klassisk logotyp med ett klart och tydligt symbolspråk. Ett symbolspråk som likt dagens mångkulturella samhälle sam-

manför olika symboler med specifikt egenvärde till en ny intresseväckande helhet, som känns unik och som väl motsvarar fondens värderingar. Förslagets mångsidighet vad gäller användbarhet i olika sammanhang är övertygande.”

Stewart själv kände inte till Kulturfonden så väl före tävlingen, men han började arbetet med att läsa på om fondens verksamhet och historia.

– Jag hade många olika idéer, som jag sedan sållade bland för att komma till det som sedan blev mitt bidrag i tävlingen. Min huvudtanke var

att jag ville kombinera något gammalt och något nytt, och att logon skulle utstråla möjligheter och öppenhet, säger Stewart.

Första pris i tävlingen var förutom en prissumma på 2 000 euro också möjligheten att tillsammans med designbyrån Agency Leroy jobba fram Kulturfondens nya visuella identitet.

Slutresultatet lanserades inför Kulturfondens ansökningsperiod i november. Inte bara logon, utan hela den visuella identiteten och fondens webbplats fick sig ett rejält ansiktslyft. Också årsboken

du nu håller i din hand är ett exempel på den nya visuella identiteten, där blågröna och grå färgnyanser kombinerat med koppar, spelar huvudrollen. Fokus ligger också mer än förr på att via bilder förmedla de värderingar som fonden står för.

Målet med förnyelsen är att visa på både de starka traditioner och den innovationshunger, framåtanda och öppenhet som fonden vill verka för.

Pristagare

”Sidu nu, hur det gick nu igen!”

Märta Tikkanen
Stora kulturpriset 2016
20 000 euro

TEXT PIA INGSTRÖM
FOTO TAGE RÖNNQVIST

På väggen hemma hos **Märta Tikkanen** hänger en nytagen bild av henne och den rikssvenska litteraturprofessorn och författaren **Ebba Witt-Brattström** med var sitt par vackra långa horn, modell oryxantilop, på huvudet.

– Ja det var **Elisabeth Ohlson** som var här och ville plåta oss tillsammans, hon hade hittat de där hornen i någon hattaffär, säger Tikkanen glatt.

Witt-Brattström har just debuterat skönliterärt med sin punktroman *Århundradets kärlekskrig* – en rasande uppgörelse mellan Honom och Henne som en gång älskat varandra. Boken är en hommage till Märta Tikkanen och hennes berömda och mångfaldigt översatta diktsamling

från 1978, *Århundradets kärlekssaga*, en orsak så god som någon att sammanföra de två feministikonerna på bild.

Märta Tikkanen hummar, inte missnöjt men milt avvärijande, när jag kallar henne feministikon.

– Nåh... jag värjer mig lite emot det där. Jag har inte skrivit för att rädda världen eller kvinnorna, utan för att hålla nosen över vattenytan. Att skriva har varit mitt sätt att hållas flytande. Fyra barn, jobbet som först journalist, sen lärare och Arbisrektor, det två decennier långa stormigt kärleks- och konfliktfyllda äktenskapet med konstnären och författaren **Henrik Tikkanen** (1924–1985) – och hela tiden skrivandet som for-

mulerade de tankar, känslor och erfarenheter som livets levande förde med sig. Författarskapet inleddes 1970 med romanen *nu imorron*, och innefattar närmare 20 titlar; romaner, lyrisk prosa ("med ojämn högermarginal"), lyrik, en bok om en dotters adhd, en om en sons insjuknande i psykos, barnböcker och böcker anpassade för läsare med lässvårigheter. Senast utgiven är en studie av mormoderns äktenskap, Emma och Uno. *Visst var det kärlek* (2010).

Några riktiga internationella sensationer finns på den här listan, banbrytande verk som formulerade brännande aktuella men förtigna teman som sexövergrepp eller kärlekens maktpolitiska villkor i ett äktenskap där ena parten är inte bara patriark utan också alkoholist: *Män kan inte våldtas* (1975) respektive *Århundradets kärlekssaga*, och – åtminstone tillsvidare – bokslutet över den stora kärleken, äktenskapsbiografin *Två* (2004).

Tikkanen har oftast skrivit om ämnen som legat mycket nära hennes egen erfarenhet.

– Nå minst sagt nära, jo!, säger hon och skrattar.

Så citerar hon sin älskade moster som hade ett stort behov av att prata av sig saker, och det låter som en riktigt bra poetik:

– Sidu nu, hur det gick nu igen!

Vilket betyder att vad som än händer måste man få berätta om det, dela med sig:

– Man måste få säga! Jag har haft ett kolossalt behov att avbördas mig, dokumentera, ge min version. Jag har aldrig haft något ideologiskt program, jag har bara skrivit ur mina alldeles egna små cirklar.

De cirkarna råkade bara vara väldigt lika de som otaliga andra kvinnor levde i, utan att formulera dem, utan den där brinnande lusten att säga, ropa "Sidu nu!" och rentav dra ideologiska slutsatser.

"Sidu" vem det är som bar ut sopor, torkade spyor, steg upp på nätterna och tröstade i otaliga familjer där glädjen över barnen var delad men bördan skulle bäras av den ena odelad.

– Kvinnor är ju också så vansinnigt duktiga och sega. De kavlar upp ärmarna och gör det som måste göras, suckar Tikkanen.

Men andra sidan av saken, samlivet med Henrik Tikkanen, var den stora inspirationen, det har Märta Tikkanen aldrig gjort någon hemlighet av.

– Jag hade också vansinnigt stor nytta av honom i mitt skrivande. Han försåg mig med en massa material, och så var han ju så välformulerad. Det var en bra skola, en träning i språk och stil, i att få repliken, tonfallet, ordvalet att sitta rätt. Han var sarkastisk och snabb i repliken, kunde också säga rätt hemska saker men var oerhört snäll egentligen. Orden, orden, orden, det var nog det viktigaste mellan oss redan från början. Henrik tecknade som en gud, det begrep jag ju, men han sa "Jag är väl tvungen att börja skriva så du ska förstå" och lite sant var det också.

Stilen, satsmelodin, rytmen är viktiga komponenter i Märta Tikkanens författarskap som många läsare kanske inte ens tänker på för att de sitter så naturligt. Men de arbetas fram under envetet ältande, gärna på sommarstugan i Barösund, alldeles ensam under långa underbara skrivseanser.

– Där vankar jag runt och försöker få meningarna att sitta rätt. Och så är jag noga med sidombrytningen, hur texten ser ut på baksidan, den visuella kompositionen.

Vad hon håller på med just nu vill hon inte tala om ännu.

– Det räcker med att vi konstaterar att jag håller nog på, men det är ett sånt famlande ännu.

Och Svenska kulturfondens stora pris kom som den gladaste av överraskningar efter en vinter med lite ohälsa och en del avbokade åtaganden. Inte heller en uppblusen författare lever av berömmelse allenast, det konstaterar Märta Tikkanen med stor saklighet:

– Det här var väldigt lyckat, för inte sen jag var riktigt ung har jag varit så på bar backe som jag är nu. Jag tackar för äran och pengarna är mer än välkomna!

”Kvinnor är ju också så vansinnigt duktiga och sega. De kavlar upp ärmarna och gör det som måste göras”

Prismotivering

Märta Tikkanen berör och inspirerar ständigt nya generationer. Hennes enastående författarskap rymmer både skönlitteratur och dokumentärromaner. Hon har som ingen annan lyft upp kvinnornas situation och tematiken är aktuellare än någonsin. Kärlekens nödvändighet och omöjlighet genomsvärar hennes livsverk. I en intervju har hon själv konstaterat: Om en bok ska bli något slags överlevare måste det finnas samhällsrelaterad konflikt i den.

Under 1970-talets jämställdhetskamp var hon en av förgrundsgestalterna. Århundradets kärleks saga från 1978 väcker fortsättningsvis diskussion. Hennes självutlämnande produktion visar generationer av läsare att villkoren för kvinnors livsval varierat över tid och rum och att villkoren för fritt skapande fortsättningsvis varierar.

Märta Tikkanens böcker har översatts till 24 språk och läses världen över. Hon hör också till våra mest lästa författare inom finlandssvensk LL-litteratur. Hennes litterära produktion och budskapet i den fortsätter att engagera. Hennes budskap är: Stå i bredd. I dag är det aktuellare än någonsin.

Ad Astra

KULTURFONDENS CENTRALA PRIS

Föreningen Ad Astra var bland de första i vårt land som arbetade konkret för mångkultur och religionsdialog. Redan år 2008 tog de initiativet till *Det mångkulturella feståret* i Blomängens skola i Helsingfors. Konzeptet blev en framgång och det har senare spridits till andra skolor. Under feståret *Fira tillsammans!* får barn med olika religiös bakgrund fira sina egna högtider tillsammans med hela skolgemenskapen. Ad Astra, som grundades för att administrera feståret, planerar nu också projektet *Tillsammans för Finland!*, vars syfte är att förebygga rasism och främlingsfientlighet genom att sammanföra ungdomar med olika bakgrund.

Föreningen Ad Astra tilldelas Kulturfondens pris på 10 000 euro.

Fork

KULTURFONDENS CENTRALA PRIS

Med extravaganta kostymer, skicklig ljusplanering, självvironisk humor och en a capella-sång i världsklass har gruppen FORK visat att det går att slå igenom stort och bli internationellt känd även om man kommer från en liten kulturkrets. Gruppens medryckande feelgood-underhållning uppskattas i hela Europa och särskilt i Tyskland och Frankrike där de har gjort tiotals shower.

A cappella-gruppen FORK: tilldelas Kulturfondens pris på 10 000 euro.

Harriet Lindroth

KULTURFONDENS CENTRALA PRIS

FOTO TAGE RÖNNQVIST SID 18-25

Som ung lärare deltog vår pristagare i en kurs i drama. Upplevelsen och insikten hon fick var överväldigande. Med drama som metod kan man förändra undervisningen: man får hjärtat med i lärandet! Hon grundade MaDraK (Mattlidens dramaklubb), för barn och unga mellan 10 och 17 år, där alla intresserade är välkomna. Många är de skolelever som fått uppleva konstens helande och inspirerande kraft tack vare MaDraK, som i dag närmar sig sitt femtioårsjubileum.

Vår pristagare, som idag är pensionär, är fortfarande aktiv som läromedelsförfattare och hon är också mentor för nya författare.

Harriet Lindroth tilldelas Svenska kulturfondens pris på 10 000 euro.

Annika Tudeer

STELLA PARLANDS MINNESFOND

Annika Tudeer har hittat sin egen nisch och sitt eget minimalistiska uttryckssätt och hon utnyttjar dem på ett sätt som slår publiken med häpnad. Hon är den bärande kraften i teatergruppen *Oblivia* som är unik inom teatern i vårt land och internationellt erkänd. Tvärkonstnärligt, hejdlöst, lekfullt och självironiskt arbetar hon helt i Stella Parlands anda.

Scenkonstnären Annika Tudeer tilldelas 5 000 euro ur Stella Parlands minnesfond.

Humor- gruppen KAJ

ROSE-MAJ OCH LEVI ULFVENS FOND

Med språklig virtuositet lyfter humorgruppen KAJ fram sina österbottniska rötter humoristiskt, klarsynt och kärleksfullt. De finurliga produktionerna bär spår av revytradition, hembygds känsla och musikalisk kreativitet. Deras popularitet i hela Svenskfinland visar att en stark men inkluderande lokalidentitet går hem i alla åldrar.

Humorgruppen KAJ: tilldelas 10 000 euro ur Rose-Maj och Levi Ulfvens stipendiefond.

Utgivarföreningen Granskaren

META OCH OLE TORVALDS FOND

Meta och Ole Torvalds pris 3 000 euro tilldelas Utgivarföreningen Granskaren.

Utgivarföreningen Granskaren som ger ut Finsk Tidskrift är en mycket livskraftig förening. De aktiva inom föreningen och redaktionen har utvecklat och vitaliserat Finsk Tidskrift, som i år firar 140-årsjubileum och är en av Nordens äldsta tidskrifter. Den har utvecklats till en hybridtidskrift med kollegialt granskade vetenskapliga artiklar från en rad områden, men även essäer och recensioner samt de årliga litteraturoversikterna får plats. Tidskriften är också på väg att ta klivet in i den digitala tidsåldern.

Granskaren rör sig i framkant och med sina årliga kulturseminarier erbjuder den en plattform för diskussion om angelägna ämnen. Under de senaste seminarierna har man diskuterat bland annat flyktingfrågan och universitets-väsendets utmaningar. Också enskilda temanummer kring olika forskningsområden har fått stor spridning, som t.ex. numret om flickforskning.

Föreningen Granskaren lyckas på bästa sätt presentera tvärvetenskap i en anrik tidskrift.

PRISTAGARE 2016

Börje Sidbäck

FRANS HENRIKSONS TESTAMENTSFOND

Börje Sidbäck har under många år burit ett engagerat redaktörsansvar för otaliga lokalhistoriska dokumentationsprojekt i Sydösterbottnen. Han har gjort en betydelsefull insats för den sydösterbottniska hembygden.

Frans Henrikson-priset 2016
10 000 euro tilldelas Börje Sidbäck.

Maria Schulgin

NYLANDS SVENSKA KULTURFOND

Journalisten Maria Schulgin är en initiativrik och aktiv person som sätter stenar i rullning. Hon utnyttjar sin goda organisationsförmåga och sina många nätverk i alla de projekt hon engagerar sig i. Genom projekt som Lovisa historiska hus, Rosornas charm, Julhem, Öppna trädgårdar och Lovisa stenpark har hon ökat förståelsen för den historiska stadsmiljön och inspirerat invånarna till att öppna sina hem och trädgårdar. Människan och hennes trivsel är i centrum då hon skapar gränsöverskridande konst- och kulturprojekt. Maria Schulgin berikar kulturlivet i Lovisa på ett betydande sätt.

Nylands svenska kulturfonds pris 2016 10 000 euro tilldelas Maria Schulgin.

Jan-Erik Andersson

ÅBOBOLANDS SVENSKA KULTURFOND

Jan-Erik Andersson har under hela sin mångsidiga och långa karriär inom den professionella konsten visat ett unikt engagemang för samhället och individen. Han visar stor entusiasm i alla sina konstnärliga projekt, stora som små, oberoende av om det gäller lokala eller internationella projekt. Jan-Erik bjuder i sin konst på färger, former och budskap som gör vår vardag lite roligare. Trots sin lekfullhet är hans konst ändå alltid skarpsynt och betydelsefull ur ett bredare samhällsligt perspektiv. Som all god konst är den i en ständig rörelse och alltid aktuell, vare sig den förmedlas genom publikationer, bildkonst, artiklar, performance eller skulpturer. Genom Jan-Eriks konst och engagemang blir världen lite bättre och gladare.

Åbolands svenska kulturfonds pris 2016
10 000 euro tilldelas Jan-Erik Andersson.

Albert Braun

ÖSTERBOTTENS SVENSKA KULTURFOND

Som lärare vid yrkeshögskolan Novias utbildning i bildkonst har Albert Braun gett en lång rad av våra bästa bildkonstnärer en god bas för deras konstnärskap. Enligt honom är visuell analys och kunskapsbaserad kritik självklara grundvalar för utövandet av bildkonst. Han har medverkat till att göra vår konst känd i ett internationellt sammanhang och själv bidragit med sin egen genomtänkta och konceptuellt rika konst. Han har skapat offentliga konstverk med stark laddning. Tack vare hans nätverk har en lång rad intressanta konstnärer besökt vår region och fått samarbeta med våra konstnärer. Inom den österbottniska bildkonsten kan man tala om tiden före och tiden efter Albert Braun.

Österbottens svenska kulturfonds pris 2016
10 000 euro tilldelas Albert Braun.

Bidrag

Ordförandena har ordet

FOTO S. 30 PAUL CLAY, S. 32 PEKKA LEHMUSKALLIO
& S. 33 LINDA GRÖNQVIST

Under 2015 delade de regionala fonderna inom Svenska kulturfonden ut sammanlagt 3,5 miljoner euro. De regionala fondernas direktioner fattar beslut om regionala bidrag. Direktionsmedlemmarna har sakkännedom och god insikt i lokala och regionala förhållanden. Vi frågade de regionala direktionernas ordförande om hur de ser på kulturlivet i sin region utgående från ansökningar som lämnades in i november 2015.

1

Beskriv kulturfältet i din region med tre ord.

2

Vilka områden tycker du att man kunde satsa ännu mera på?

3

Vilken effekt skulle du vilja se att Kulturfondens bidrag har för regionen?

4

Hur ser en bra ansökan ut?

5

Kan man utläsa något speciellt ur ansökningarna inom din region? Vad?

6

Vilket är Svenska kulturfondens viktigaste uppdrag?

Nylands svenska kulturfond

1. Rikt, mångsidigt och inkluderande kulturutbud.
2. Helt allmänt önskar jag mera aktiviteter på svenska för barn och unga på alla kulturområden.
3. Det skulle vara fint om Kulturfondens bidrag skulle stimulera våra kulturutövare att hålla kvar svenskan i sitt arbete. Det blir allt vanligare att finlandssvenska konstnärer presenterar sig och sitt arbete på enbart engelska. Jag hoppas också att så många evenemang som möjligt bibehåller sin två- eller trespråkighet, med svenskan som ett av språken.
4. Ansökningar som gäller projekt av olika slag bör ha en genomtänkt och välstrukturerad projektplan och en realistisk budget presenterade på god svenska. Ett väl planerat projekt har större förutsättningar att lyckas. Gemensamma satsningar över kommun- och regiongränserna är något som vi ser positivt på och gärna uppmuntrar till.
5. Liksom tidigare år är jag imponerad av all den kreativitet som finns i vår region. Gällande själva ansökningarna så är många bra, men en del kunde vara mera genomtänkta. Förvå-

ORDFÖRANDE MARTINA LINDBERG
PRIVATFÖRETAGARE
RASEBORG

nansvärt många sökande verkar inte hitta rätt bland Kulturfondens anvisningar. Det gäller t.ex. projekt som kunde stödas via Kulturfondens fortlöpande ansökningsomgångar, så som *Kultur i skolan*, *Kultur i vården*, *Kultur på dagis* men även renoveringsstöd för föreningshus. Digitaliseringsprojekt främst inom hembygdssektorn är också något som vi inte beviljar understöd för. Trots det återkommer många föreningar med ansökningar för detta ändamål. I takt med att samhället utvecklas ser vi även nya former för verksamheten i våra ansökningar. T.ex. har antalet ansökningar för olika former av podcasts ökat de senaste åren.

6. Det är viktigt att bibehålla och utveckla ett mångsidigt och högklassigt kulturutbud på svenska. I Nyland finns många orter med starka svenskspråkiga traditioner som det gäller att bevara och kulturen är ett naturligt sätt för svenskan att leva vidare och utvecklas. Kulturevenemang kan också väcka intresse för svenskan bland andra språkgrupper. Det är viktigt att få utöva kultur på sitt modersmål och jag ser gärna att det ordnas två- och flerspråkiga evenemang, som ger flera språkgrupper, inklusive invandrare, möjlighet att utöva kultur på sitt modersmål. Fören-

ingslivet har en samhällsbärande funktion, inte minst på lokal nivå. Även små bidrag kan ha stor betydelse för föreningar som huvudsakligen drivs på talkobasis. Vid sidan av de regionala satsningarna på konst och utbildning, är de regionala satsningarna på lokala finlandssvenska organisationer och allmän kulturverksamhet av stor betydelse för kontinuiteten.

Åbolands svenska kulturfond

1. Positiv, skärgård och nära.
2. Även om alla åldersgrupper är viktiga ligger grunden i barn och unga. Då bygger vi för framtiden. Dessutom önskar jag att professionella konstnärer skulle få fler arbetstillfällen.
3. Det här är en kliché, men att kulturen blomstrar, att kulturen mångsidigt sprids överallt.
4. Ansökan behöver inte vara lång, men det borde tydligt komma fram vem som gör vad, när och var. En bra ansökan är en realistisk plan som beskriver verksamhetens eller projektets mål.
5. Jag tycker man ser en hel del ändringar. För det första är det ont om pengar på flera håll. Flera aktörer måste fundera på sin verksamhet och hur den finansieras, hitta nya modeller. Ett växande fenomen är också att man ansöker om pengar för verksamhet på webben.
6. Att olika slags aktörer får bidrag, att fonden stöder allt från yrkesverksamhet till hobbyverksamhet i alla åldersgrupper.

ORDFÖRANDE JENNY NYBOM
MUSEICHEF
RAUMO

Österbottens svenska kulturfond

1. Mångsidigt, innovativt och aktivt.
2. Att satsa mera på ungdomen skulle aldrig slå fel ut, men jag anser att vi inte ska bedriva någon åldersrasism, utan i stället "låta alla blommor blomma". Sist och slutligen vill jag helst fortsätta satsa på de områden vi idag gör. Det betyder inte att vi inte ska förnya oss. Inom alla organisationer behövs förnyelse då och då.
3. Bidragen som ges ska resultera i att kulturlivet blir ännu livligare och mer högtstående. Människor ska ha möjlighet att utbilda sig och därmed nå upp till en högre nivå. Därav torde följderna bli att resultatet är ännu bättre än idag och förhoppningsvis ännu livligare. Det goda resultatet sprids vidare som vågor på havet.
4. En ansökan som är väl skriven och innehåller en tydlig plan på vad som ska göras.
5. Det finns fortfarande relativt många ansökningar som inte uppfyller de krav som fonden ställer. Trots årliga besök i de olika områdena där alla som vill kan få råd om hur en ansökan ska se ut inträffar detta. Troligtvis skrivs ansökan i ett så sent skede att man inte sätter sig in i alla frågor. Jag måste ändå tillägga att majoriteten skriver otroligt fina ansökningar.

ORDFÖRANDE CARL-GUSTAV MANGS
PENSIONÄR (REKTOR OCH KLASSLÄRARE)
KASKÖ

6. Att hjälpa till med finansieringen för att få igång goda projekt och fortbildning inom olika områden. Tyvärr finns det otroligt många goda projekt som aldrig blir förverkligade eftersom pengar och resurser saknas. Tack vare bidragen från Kulturfonden finns det en större chans för många att förverkliga sig själv och sina drömmar. I områden där finska är i majoritet har bidragen en kanske ännu viktigare funktion än i områden med svensk majoritet.

När fågeln tittar tillbaka

TEXT HENRIC ÖHMAN
FOTO TAGE RÖNNQVIST

– Tid. Det är nog det som arbetsstipendiet betyder för mig. Tid att arbeta med min konst i lugn och ro utan andra distraktioner.

Grafikern **Maija Albrecht** har för tillfället ett tvåårigt arbetsstipendium från Svenska kulturfonden. Hon bor och jobbar i ett hus vid havet i Ingå. Under de senaste åren har hennes motiv ofta varit fåglar. Motivvalet tror hon hänger samman med familjens flytt ut till skogen och havet.

– Jag började med att rita växter, jag är väldigt inspirerad av gamla vetenskapliga botanikböcker med tecknade illustrationer. Men på något sätt har fåglarna blivit en självklar del av vardagen sedan vi flyttade ut hit till Ingå, och då har jag också börjat avbilda fåglar, säger Albrecht.

Hon jobbar i en teknik som kallas torrnålstryck, vilket innebär att hon med en vass diamantnål ritar direkt på en kopparplåt, för att sedan trycka bilden på papper. Det är inte vilket

papper som helst, Gampi-pappret från Japan som hon använder tar fram också de minsta detaljerna och tunnaste och lättaste risporna i kopparplåten. Sedan limmas det tunna pappret på ett mera bastant pappersark, en teknik som kallas *chine collé*. Det här sättet att arbeta kräver mycket exakthet och erfarenhet, det faktum att hon tecknar direkt på plåten gör nämligen att arbetet på sätt och vis är i blindo.

– Man vet aldrig exakt hur det kommer att se ut när man trycker. Och det lönar sig inte att göra provtryck alltför många gånger heller, för plåten går bara att använda ett tiotal gånger, sedan slits den så pass mycket att resultatet inte blir tillräckligt exakt längre.

Arbetsprocessen är mycket detaljrik och tidskrävande. Albrecht berättar att hon kan jobba med samma bild i flera veckor.

– Jag trivs med att jobba med små detaljer tills det blir perfekt, summerar hon.

Men hur vet man när ett konstverk verkligen är färdigt då processen är så noggrann och långsam? Finns det inte alltid något att förbättra?

– Man måste bara bestämma att nu är den här färdig. Med fågelbilderna jag nu jobbar med brukar jag se att bilden är färdig när det börjar kännas som om fågeln tittar på mig och inte tvärtom.

Inspirationen till hennes konst kommer kort och gott från de stora frågorna i livet.

– Jag har inget specifikt mål med min konst, jag låter mig inspireras av de vanliga stora frågorna: Livet, döden, vad gör vi människor här på jorden?

Men hon vill inte heller att man tar konsten på allt för mycket allvar.

– Humor är mycket viktigt i konsten tycker jag, det blir lätt så dystert om man helt och hållet koncentrerar sig på de stora livsfrågorna.

Albrecht visste redan i början av tonåren att det var konst hon ville jobba med. Men intresset för just grafik fick hon vid Bildkonstakademin.

– Vi hade en kurs i grafik, och då sade det plötsligt ”klick” i mitt huvud, jag fastnade helt.

För Albrecht har tiden vid Bildkonstakademin fört med sig stora livshändelser. Det var där hon hittade sig själv som konstnär, och det var också där hon hittade sin man, som drog en kurs på skolan.

– Det var verkligen viktiga år för mig. Jag har också under de senaste tio åren jobbat där som lärare, ända fram tills jag nu fick möjlighet att ägna mig åt min konst på heltid tack vare arbetsstipendiet.

Ett stipendium som hon ser som mycket viktigt. Att klara sig ekonomiskt som enbart konstnär är mycket svårt, för Albrechts del skulle det inte fungera utan stipendium eller lärarjobb vid sidan om i och med att volymerna hon jobbar med är så små. Dessutom är bildkonsten extra utsatt, tycker Albrecht.

– I förhållande till det stora antalet bildkonstnärer finns det ganska få stipendier att söka.

Albrecht är också rädd för att man till exempel

när det gäller statligt stöd till konst börjar fästa allt större vikt vid konstens syfte och mening.

– Jag tror att konsten i sig är sådan att den inte alltid måste betyda något eller ha någon mening, den kan existera bara för sin egen skull. Konsten kan ibland bestå av alldeles galna saker som inte har någon betydelse, dess uppgift är inte att ge svar, utan att ställa frågor!

”Man måste bara bestämma att nu är den här färdig. Med fågelbilderna jag nu jobbar med brukar jag se att bilden är färdig när det börjar kännas som om fågeln tittar på mig och inte tvärtom.”

Integration via amatörteater

TEXT SAGA MANNILA
FOTO SAARA AUTERE

Kring 300 asylsökande män flyttade till flyktingförläggningen i Evitskog i augusti i fjol. Händelsen orsakade starka reaktioner i byn men skapade också ett konkret exempel på hur integration kan gå till i praktiken.

Årets sista föreställning av Evitskogsrevyn i Kyrkslätt är i full gång och sex irakiska män står på scenen och dansar och sjunger på arabiska för ett fullsatt föreningshus. Uppträdandet ser ut att både roa och engagera publiken och de flesta klappar i takt med musiken med ett leende på läpparna. Lika lättsam stämning var det inte i höstas då Migrationsverkets, numera Röda Korsets, flyktingförläggning i Evitskog öppnade dörrarna för cirka 300 asylsökande män, de flesta från Irak och Somalia.

– I början var många oroliga och rädda för oss, säger **Abdilghafar Al-Dusari**, 27, från Bagdad, som bott i Finland i åtta månader och som flyttade till asylmottagningen i Evitskog i augusti.

Han hänvisar till de starka reaktioner som väcktes då byns invånarantal plötsligt ökade med cirka hälften. I medier kunde man bland annat läsa om misstänkta cykelstöldar och om bybornas oro för barnens och särskilt tonårsflickornas säkerhet. Som en motreaktion föddes sedan idén till årets Evitskogsrevy.

– Revyn har spelats i 35 år och jag och manusförfattaren och producenten **Ulf Westerholm** har jobbat ihop med den i tio år. För årets revy hade Ulf planerat en jubileumsrevy med de bästa bitarna från tidigare föreställningar, men när byns invånarantal plötsligt ökade och vi fick 300 nya grannar, valde vi att basera revyn på det och andra aktuella teman, säger regissören **Svante Martin**.

– Tanken var att vi skulle vara med i revyn med ett nummer där vi sjunger den finska sången Halitulijallaa. Ärligt talat var det svårt och också lite tråkigt, säger Baraa Ahmed.

I årets Evistskogsrevy medverkade också irakierna Baraa Ahmed, Abdilghafar Al-Dusari, Mustafa Alobadi, Haedir Amoure, Mohammad Al Halbosi och Foad Saab Haza. Här uppträder de med irakisk sång och dans.

”En succé”

Redan i tidigare revyer fanns ett nummer där karaktären Ahmed och hans fruar var med och i år fick numret förstärkning av sex irakiska män som uppträder med en irakisk sång och dans.

– Det blir lätt ganska teoretiskt när man talar om invandrare och mitt i allt står de helt konkret där på scenen. Det är fantastiskt, säger Martin.

Westerholm kontaktade flyktingföreläggningen för att se om det fanns intresse bland männen där att medverka i revyn.

– Tanken var att vi skulle vara med i revyn med ett nummer där vi sjunger den finska sången Halitulijallaa. Ärligt talat var det svårt och också lite tråkigt, säger **Baraa Ahmed**, 26, från Bagdad som också bott i Evitskog sedan augusti.

– När vi åkte till flyktingföreläggningen med Ulf för att höra hur det lät märkte vi att det blev lite stelt och frågade i stället om de kunde framföra någon egen sång. Och när de började dansa och sjunga insåg vi att det skulle bli en succé, säger Martin.

Sång på svenska tillsammans

Revyövningarna började i november och föreställningarna har hållit på från slutet av januari till mitten av mars. Förutom det egna numret på arabiska var **Al-Dusari, Ahmed, Mustafa Alobadi, Haedir Amoure, Mohammad Al Halbosi** och **Foad Saab Haza** med i ett nummer där hela revygänget sjöng på svenska tillsammans.

Revyn har fått bidrag genom Kulturfondens nya bidragsform, *Kultur tillsammans*, som föreningar och organisationer kan söka för verksamhet på svenska för personer med flyktingbakgrund. **Anne-Maj Westerholm**, ordförande för Evitskogs ungdomsförening som organiserar revyn, säger att hon fick nys om bidraget via en annons i tidningen.

– Vi har bland annat använt bidraget till transport för de asylsökande männen och till specialmat för dem till de långa övningarna. Revyn finansieras främst av föreningen själv och med hjälp av fondstöd. Det är mest frågan om talkoarbete och alla pengar är viktiga.

Al-Dusari tror att samarbetet har hjälpt till att förbättra bilden som många i Finland har om asylsökande.

– Det blir lätt så att om en flykting gjort något

illa så dras alla över samma kam. Därför är det viktigt att folk får se oss och tala med oss.

På frågan om hur Al-Dusari och Ahmed kom till Finland säger männen att det är samma historia som alla redan hört berättas i medier flera gånger.

– Vi kom med en liten gummibåt som så många andra. Först till Turkiet varifrån vi fortsatte vidare via Grekland, Makedonien, Serbien och Ungern till Sverige. Till sist kom vi till Finland, säger Ahmed.

– Det är så många som frågar hur vi vågade ta oss på den farliga båtresan. Jag säger till dem att vi inte har något val. Vi måste göra det för det går inte att leva hemma i Irak längre, säger Al-Dusari.

Konkret integrationsmodell

Trots att revy föreställningarna nu är över fortsätter vänskapen som byggts upp under projektet. Både Ahmed och Al-Dusari säger att de kommit närmare lokalsamhället genom att lära känna personerna bakom Evitskogsrevyn.

– Jag har verkligen haft roligt med det här projektet. Det känns också som att jag kommit närmare folk här. Särskilt har det varit kul att se att äldre personer uppskattat vårt uppträdande. Vi planerar också att börja hjälpa och jobba med äldre personer i Kyrkslätt, säger Ahmed.

– Vi i revygruppen håller kontakt via Facebook. Jag har fått fyra års uppehållstillstånd i Finland och en lägenhet i Brobacka i Helsingfors. Dit är alla välkomna och jag tänker bjuda vännerna från Evitskog på middag och servera dem irakisk mat, säger Al-Dusari.

Enligt Ahmed är projekt som revyn viktiga för att bygga broar mellan olika kulturer. Enligt Martin är årets Evitskogsrevy en konkret modell för integration och ett exempel på hur man kan jobba ihop. Han säger att det i diskussioner på asylmottagningen kommit fram att de som varit med i revyn nu har lättare att knyta kontakter med andra finländare.

– Jag har också sett det som viktigt att killarna fått se hur ett skandinaviskt hem ser ut och hur vi lever här. Jag och min fru har bjudit dem på kaffe och te hemma hos oss. Vi kommer bra överens. När jag lyssnar på deras problem inser jag hur små de egna problemen är. Jag försöker vara kompis med killarna så vi sitter här och dricker te tillsammans.

”Vi kommer bra överens med killarna. Det finns en känslighet hos dem som jag känner igen mig i och jag har lättare att umgås med dem än med många finländare”, säger Svante Martin.

Bokkatalogen firar 30 år

TEXT & FOTO HENRIC ÖHMAN

Ambitionen med den finlandssvenska bokkatalogen är att den ska vara en heltäckande förteckning över alla böcker som ges ut på svenska i Finland. Dessutom distribueras katalogen med tanken att den ska nå ut till alla svenskspråkiga hushåll. Katalogen har nu getts ut kontinuerligt i 30 år.

Peter Wikström har sedan 1992 gjort layouten för katalogen, och följt med hur den utvecklats under nästan tre decennier.

– Då jag kom med var katalogen närmast ett sätt för de stora finlandssvenska bokförlagen Schildts och Söderströms att marknadsföra årets böcker inför jul, namnet på hela katalogen var under en tid *Bokjul*, berättar Wikström.

Svenska kulturfonden initierade ett treårigt projekt, som upplevdes som mycket lyckat och fick fortsätta. Under de första åren hette katalogen rätt och slätt *Finlandssvenska böcker* och upplagan var 10 000 exemplar. Tre år har nu blivit trettio och upplagan har sakta gått upp till mer

än det tiodubbla jämfört med vid starten, år 2015 var den hela 130 000 exemplar. Både stora och små förlag och enskilda utgivare har varit starkt representerade i katalogen från början, tanken har varit att ge en så heltäckande lista på böcker utgivna på svenska i Finland som möjligt.

– Styrkan i den här katalogen är just den att så gott som alla böcker som ges ut får vara med. Allt från små föreningars historiker till stora bästsäljare, katalogen ger verkligen en överblick över det som ges ut i på svenska i Finland, säger Wikström.

I upplagan 2015 finns knappt tvåhundra titlar representerade, och därtill ett sjuttioal tidskrif-

ter. Antalet boktitlar som har figurerat i bokkatalogen under de trettio åren den funnits torde ligga kring 6 000.

– Ser man till innehållet i katalogen så skulle jag säga att den finlandssvenska litteraturen mår jättebra för tillfället, säger Wikström.

I dag finns bokkatalogen också i elektroniskt format. På adressen www.bokkatalogen.fi går det att bläddra i den online. Det är också på webbplatsen man ska anmäla sin bok senast i början av hösten om man som utgivare vill ha med sitt alster i nästa katalog. Dessutom har Bokkatalogen numera en egen Facebook-sida som tipsar om både det ena och det andra i litteraturväg. Men under de trettio år som katalogen getts ut har den fysiska katalogen stått kvar som det överlägset effektivaste sättet att få ut informationen om böckerna, och de tryckta böckerna har inte försvunnit någonstans även om man redan länge väntat på att e-böckerna ska ta över marknaden.

– Jag tror att pappersböckernas fortsatta framgång till stor del handlar om känslan. Det känns inte på samma sätt då man läser från en läsplatta, funderar Wikström.

Årsbudgeten för Bokkatalogen ligger kring 135 000 euro. Kulturfonden, Konstsamfundet och annonsintäkter står för varsin tredjedel av budgeten. För bokutgivarna blir medverkan alltså betydligt billigare tack vare fondernas bidrag.

– Som marknadsföringskanal är katalogen ett mycket effektivt sätt för de mindre förlagen att nå ut till potentiella kunder, priset på annonserna är rejält subventionerat, säger Wikström.

”Styrkan i den här katalogen är just den att så gott som alla böcker som ges ut får vara med”, säger Peter Wikström.

Fakta om bokkatalogen

- Utkom första gången 1986
- Upplaga 2015 130 000 ex.
- Redaktörer genom åren:
Annika Schmedes, Andrew Eriksson,
Tom Eckerman, Maria Sandin,
Bitte Westerlund, Barbara Huldén

Bokkatalogen 2015

BOK KATALOGEN

DEN FINLANDSSV

DEN FINLANDSSVENSKA BOKEN

BOK

BOK JUL

1994

FINLANDSSVENSK BOKKATALOG

BOK JUL

1993

Skärningsanvisningar

Om du vill ha en katalog som innehåller alla böcker som utkommit under året, eller om du vill ha en katalog som innehåller alla böcker som utkommit under året, eller om du vill ha en katalog som innehåller alla böcker som utkommit under året...

SVENSKA BOKEN
2002

Bokkatalogen

FINLANDSSVENSKA
BÖCKER
1988

OK
ALOG

Den finlandssvenska
BOK
katalogen
2000

MUSIK
FILM
KATALOG

Jul
BOK

Svenska
i samarbete
Konstnär
BO
KATALOGEN
SVENSKA

En stor fest – också på svenska

TEXT & FOTO HENRIC ÖHMAN

Finlands hundraårsjubileum år 2017 blir en stor folkfest i hela Finland som skapar gemenskap och för finländarna samman. Åtminstone om **Johan Lindholm** får som han vill.

Lindholm jobbar som svensk informatör på sekretariatet för Finland 100 år, det vill säga den statliga officiella koordinatören för 100-årsfirandet i hela landet. Tjänsten finansieras av Svenska kulturfonden, men själva jobbet sker vid statsrådets kansli.

– Det känns häftigt att få jobba med ett så här stort projekt, säger Lindholm.

Han drar sig till minnes det senaste stora jubiléet, år 1992 då Finland fyllde 75.

– Jag var tio år gammal då och jag kommer i håg att vi med min skolklass sålde jubileumspins för att samla ihop pengar till en klassresa. Jag sålde fyra stycken, inte ett så bra saldo, skrattar han.

Den här gången har han en betydligt bättre möjlighet att dra sitt strå till stacken när det gäller jubileumsfirandet. Till Lindholms uppgifter hör främst att se till att informationen på svenska är lika heltäckande och korrekt som på finska. Hans första stora projekt var att översätta all informa-

tion på jubileets officiella webbplats *suomifinland100.fi* så att allting nu finns på båda språken. En stor del av informationen finns dessutom också på engelska, man försöker nå ut också utanför Finlands gränser för att få med finlandsvänner från hela världen i firandet.

Temat för jubileumsåret är ”Tillsammans”, vad betyder det i praktiken?

– Vem som helst som har en idé om hur man kunde fira Finland under 2017 kan ansöka om att det egna projektet blir en del av det officiella Finland 100-programmet, berättar Lindholm. Kraven är att det handlar om något som har en direkt anknytning till jubileumsåret och till något av de tre fokusområdena, det vill säga Finlands senaste 100 år, Finland i dag, och Finlands framtid.

Av ansökningarna som hittills kommit in till sekretariatet finns redan nu många svenskspråkiga programförslag. Lindholm är övertygad om

att det svenska inslaget i jubileumsfirandet kommer att bli markant.

Under 2016 är en av Lindholms viktigaste arbetsuppgifter att skapa vetskap om det stundande jubileumsåret för att engagera så många som möjligt att komma fram med egna idéer och projekt.

– Det är rätt så tacksamt att engagera folk i och med att de flesta upplever att det här är en viktig fest. I en undersökning som vi lät göra visade sig att hela 90 procent av finländarna upplever att 100-årsjubiléet är viktigt för dem, säger Lindholm.

Vad har han då själv för förhoppningar på att 2017 ska föra med sig?

– Jag hoppas på att den splittring vi ser i samhället i dag skulle minska, vi lever i en turbulent tid, och en gemensam fest som 100-årsjubiléet hoppas jag får oss att ta fasta på allt det vi har gemensamt.

Svenska kulturfonden deltar på många sätt i Finlands 100-årsfirande. Förutom koordinatorstjänsten vid Finland 100-sekretariatet finansierar Kulturfonden 36 svenskspråkiga projekt som ingår i det officiella jubileumsprogrammet. Kulturfonden ordnar också eget program under 2017 och deltar i en storsatsning tillsammans med Suomen Kulttuurirahasto, "Konsttestarna" där alla åttondeklassister i hela landet bjuds på kulturupplevelser.

NYTT PRIS

Stella Parlands minne lever vidare

TEXT SONJA MÄKELÄ

FOTO SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS/IRMELI JUNG

Poeten, teaterhistorikern och performanskonstnären **Stella Parland** gick bort i februari 2015 efter en längre tids sjukdom. Hon levde intensivt i fyrtio år och gjorde mer än de flesta hinner med under en dubbelt så lång livstid. Stella Parland var full av passion och kreativitet och brann för sitt arbete. Hon fortsatte arbeta så länge det var möjligt – och längre än så.

Stellas Parlands syster **Jessica Parland-von Essen** berättar att Stella ännu det sista året, då den livslånga sjukdomen allvarligt försämrat hennes hälsa, åkte till Teaterhögskolan för att hålla sina föreläsningar i teaterhistoria.

– Stella hade en otrolig livsvilja och vägrade vara sjuk, säger Parland-von Essen och berättar om hur viktiga eleverna på Teaterhögskolan var för Stella Parland.

Parland var en av Finlands främsta experter

på teaterhistoria och undervisade vid högskolan från och med år 2003.

– Hennes böcker är ihågkomna och lever vidare, men hennes passion för scenkonsten är kanske mindre känd. Det är synd att det inte finns några inspelningar av hennes performanser, säger Parland-von Essen.

Stella Parlands arbete får symboliskt en fortsättning i och med ett nyinstiftat pris, som i år för första gången delas ut ur en minnesfond inom

Svenska kulturfonden. Fonden är grundad av Parlands familj och vänner. Priset går till konstnärligt högklassig verksamhet inom scenkonst eller litteratur, ”till sin karaktär gränsöverskridande med avseende på språk, kultur eller genre och i en anda av humanism, öppenhet och gärna humor eller med anknytning till italiensk kultur”.

Texten ur minnesfondens stadgar är en god beskrivning av Stella Parland själv. Hon debuterade som författare år 1999 med en samling fyrradiga makabra dikter som hon skrev tillsammans med sin kusin **Annika Sandelin**. *Dikter om öden och döden* uppnådde snabbt kultstatus och Sandelin och Parland framförde också dikterna på scen i Finland och Sverige. Barnboken *Katastrofer och strofer om slummer och stoj* nominerades till Finlandia Junior-priset år 2004, och boken var början på det viktiga samarbetet med illustratören **Linda Bondestam**. Tillsammans med Bondestam och musikern **Janek Öller** gjorde Parland också flera bejublade, hejdlösa och absurda teaterföreställningar.

”Hon tog alltid barn på allvar, hon mötte dem som små människor.”

Delirium – romanen om en hund (2004) låter sig inte kategoriseras och genrebestämmas, och pekboken *Gnatto Pakpak* (2010), ett ”bestiarium för 0–100-åringar”, gjorde många vuxna läsare lyriska. Så skrev Parland heller inte för barn, utan för människor, som Jessica Parland-von Essen uttrycker det.

– Hon tog alltid barn på allvar, hon mötte dem som små människor. Hon hade inte egna barn men hon var en härlig galen moster för mina barn. Tillsammans med dem skrev hon dikter och gjorde teater.

Konstnärskap och kreativitet präglade också Stella Parlands egen barndom.

– Farfar och farmor hade vilda fester och Stella

och Annika uppträdde på dem och fick alltid stora applåder, berättar storasyster Parland-von Essen.

Alla Stella Parlands fem syskon arbetar med språk, men Stella var den enda som satsade på skönlitteratur och en konstnärlig bana.

– Hon var den modigaste av oss, och också den mest begåvade, säger Parland-von Essen.

Hon beskriver Stella som en perfektionist som inte släppte ifrån sig en text innan den var filad till sista kommatecknet.

– Hon var mycket samvetsgrann och sträng med sig själv.

Förutom teater och litteratur var Italien en viktig del av Stella Parlands liv. Hon studerade teaterhistoria i Bologna i två år och tillbringade sedan vintrarna där under tio års tid.

– Hon kom genast in i konstnärskretsarna där när hon sitt första studieår blev underhyresgäst hos skådespelaren och författaren **Alessandro Fullin**, berättar Parland-von Essen.

Stella Parland brann för tolerans och öppenhet, och gränsöverskridande inte bara inom konst, utan också mellan språk och kulturer.

– Rasism och trångsynthet gjorde henne mycket beklämd, säger Parland-von Essen.

Stella Parlands sista bok *Natto Pakpak*, en systerbok till *Gnatto Pakpak*, hann aldrig bli färdig. Parland gick bort i februari 2015, efter en lång kamp mot en okänd sjukdom.

– Med det nya priset kan någon annan fortsätta hennes arbete, säger Jessica Parland-von Essen.

Hållbar svensk utveckling på Uni

TEXT SONJA MÄKELÄ
FOTO TAGE RÖNNQVIST

Svenska kulturfonden har donerat totalt fem miljoner euro till Helsingfors universitets svenskspråkiga verksamhet. Kansler **Thomas Wilhelmsson** säger att donationerna år 2010 och 2015 är av mycket stor betydelse för universitetet.

– Den konkreta betydelsen är uppenbar i och med att vi har kunnat inrätta fyra nya befattningar och skapa en helt ny utbildning. Den bredare betydelsen ligger i att den svenskspråkiga verksamheten blir synligare och starkare vid hela universitetet, och att tvåspråkigheten är garanterad även i framtiden.

År 2015 fattade Svenska kulturfonden beslut om en donation på tre miljoner euro för att stödja den pedagogiska utbildningen i Helsingfors.

– I många år har det talats om behovet av en egen svenskspråkig klasslärarutbildning i Helsingfors, och i höst startar den. Det här är ett stort steg framåt för de svenska skolorna och lärarna och har stor samhällelig betydelse, säger Wilhelmsson.

– Förutsättningarna för att bygga upp utbildningen är god eftersom kompetensen redan finns i huset i form av kunniga och aktiva lärare, säger Wilhelmsson.

Med de medel som Kulturfonden donerade vid den första insamlingskampanjen år 2010 inrättades tre så kallade *tenure track*-positioner. Dessa finns inom de medicinska, humanistiska och matematisk-naturvetenskapliga fakulteterna, och positionerna övergår så småningom i professorer, när forskarna uppnått den krävda kompetensen. Eftersom medlen är örönmärkta i fonder kommer de inte att "försvinna i universitetets stora kassa" heller efter att de som nu innehar tjänsterna går i pension, garanterar Wilhelmsson.

Kansler Thomas Wilhelmsson från Helsingfors universitet säger att donationsmedlen från Svenska kulturfonden är en mycket välbehövlig injektionsspruta för den svenska universitetsutbildningen.

– Det är viktigt att skapa kontakter över språkgränserna och mellan olika discipliner inom universitetet, säger Kristina Lindström.

Kulturfondens donation möjliggjorde också inrättandet av en helt ny tvärvetenskaplig professur i hållbar utveckling.

– Den är ett exempel på en satsning som är möjlig att göra med privata medel. I dessa kärva tider finns rätt lite utrymme för strategisk utveckling, men donationer gör det möjligt att skapa nytt och satsa på framtidsämnen, säger Wilhelmsson.

Finlands första professor i hållbar utveckling är mikrobiologen **Kristina Lindström**. Hon inledde sitt arbete vid miljövetenskapliga institutionen år 2013 och är synbart entusiastisk över arbetet. Förutom undervisning, innebär professuren ny forskning och deltagande i en rad nyskapande projekt och program.

Böner är framtidens melodi

Hållbar utveckling är ett tvärvetenskapligt forskningsområde som för samman experter inom allt från jordbruk till sociologi. Lindströms eget fokus är hållbarhet inom jordbruk och matproduktion, i Finland och för tillfället även i Etiopien. Det handlar om böner i bägge fallen.

– I Finland arbetar vi för att på bred front öka användningen av inhemska växtproteiner, och bondbönan är vårt flaggskepp. Den kunde ersätta en del av den finska köttproduktionen och den importerade sojan. Bondbönan är bra för atmosfären och marken, men än så länge känner både jordbrukare och konsumenter rätt dåligt till den, säger Lindström.

– Men det ligger i tiden att äta närproducerat, och det finns redan småföretag som framställer produkter av bondböna. Vi samarbetar bland annat med Nylands Svenska Lantbrukssällskap och andra nätverk för att nå ut till bönderna, och med Marthaförbundet för att ta fram recept.

Framtidsforskare undersöker hur hållbart jordbruk kan se ut i framtiden och kultursociologer intervjuar jordbrukare om deras intressen i frågan, berättar Lindström om det tvärvetenskapliga projektet som på svenska går under namnet *Grogrund (Kasvunpaikat)*.

Medan finländarna gärna kunde äta mindre soja – den största delen importeras från Sydamerika där regnskog skövlas undan plantagera – kunde etiopierna äta mera. Sojabönan, som

inte odlas i landet, skulle vara ett bra tillskott till kosten i det fattiga landet, och Lindström berättar att initiativet tagits emot med entusiasm av bönderna.

Tvåspråkigheten viktig

Förutom böner, brinner Lindström för tvåspråkighet. Den nya biämnesselhet i hållbar utveckling som hon har byggt upp kan alla på kandidatnivå oberoende av huvudämne och språk delta i; för finskspråkiga studerande ordnas svenskundervisning i samband med en del av kurserna. Lindström har alltid tyckt om att undervisa på svenska för finska studerande.

– Det är viktigt att skapa kontakter över språkgränserna och mellan olika discipliner inom universitetet.

Lindström är också ansvarig för den så kallade tvåspråkighetskomponenten i det finska kandidatprogrammet i miljövetenskap, hon är med om att planera ett internationellt magisterprogram i hållbar utveckling och är chef för det mångvetenskapliga doktorandprogrammet DENVI. Hon konstaterar att en svenskspråkig professor i hållbar utveckling får mycket synlighet och att titeln medför ansvar.

– Men det är roligt. Jag är väldigt glad över att få förverkliga allt det här.

Universitetet måste tänka efter

TEXT & FOTO MATHIAS LUTHER

Åbo Akademi har fått den största biten då Svenska kulturfonden har bidragit till högskolornas medelinsamlingar. ÅA fick fyra miljoner år 2010 och enligt fondens beslut 2015 är fyra miljoner till på väg under 2016 och 2017. Pengarna hjälper högskolorna att fokusera, säger ÅA:s styrelseordförande **Marianne Stenius**.

Staten ger donationerna motfinansiering med en generös multiplikator – i första rondan 2,5, i andra 3,0 och dessutom skatteavdrag åt donatorerna.

Under den första kampanjen var Marianne Stenius rektor för Svenska Handelshögskolan i Helsingfors. Nu under den andra är hon styrelseordförande för Åbo Akademi, en personlig omställning som hon säger att har gått så smidigt att hon själv är överraskad.

Åbo Akademi har en tuff vinter bakom sig och sin andra tvåårsperiod som styrelseordförande har Marianne Stenius fått inleda med att tillsammans med ledningen fundera på hur man kan balansera budgeten och godkänna personalnedskärningar. Medelinsamlingen kan inte ersätta bortfallet i statens basfinansiering.

– På finlandssvenskt håll har vi ju också tidigare varnat för att de stora stiftelserna inte ska ta över ett sådant ansvar som hör till staten, påpekar Stenius.

Donationsmedlen kastas inte i budgetens svarta hål. Deras avkastning ska hjälpa Åbo Akademi att nå sina strategiska mål.

Ett av dem är att vara den bästa forskarmiljön.

– Vi kan inte vara bäst i allt, men vi kan vara en miljö som attraherar goda forskare. Vi kan rekrytera utländsk personal, vi kan ge professorer sabbatsperioder. Vi kan uppmuntra våra studerande att åka utomlands och skaffa sig erfarenhet.

– Ingen kan göra allt, men pengarna gör ÅA starkare på sikt, säger Stenius.

Donationsmedlen hjälper ÅA att nå sina strategiska mål och bli starkare på sikt. De är inte till för att fylla budgetens svarta hål, säger styrelseordförande Marianne Stenius.

Berätta vad vi gör

Medelinsamlingarna hänger ihop med förändringen av högskolornas juridiska status och behovet att skrapa ihop ett grundkapital åt dem. Men de har också en annan dimension än den rent ekonomiska, säger Stenius.

– De tvingar universiteten att se på sin verksamhet på ett annat sätt. Man måste nå ut till sin omgivning och man måste höja kvaliteten på det man gör. Folk vill inte satsa på sådant som de inte tror att har en långsiktig betydelse.

– Vi måste berätta varför vi finns.

När det första motfinansieringsprogrammet startade 2009 framstod det som en engångsföreteelse. Nu när det andra löper kan man se att medelinsamling har kommit för att stanna, motfinansiering eller inte.

– Det här ska övergå från att vara projekt till att vara verksamhet.

Medelanskaffning tangerar alumnverksamhet, kontakten med högskolornas tidigare studerande. Också alumner utgör en kontaktyta mellan högskolan och samhället.

Rätt syfte

Statens randvillkor för motfinansieringen har justerats under den andra omgången. Nu kan donatorerna också rikta sin donation – inte specifikt till en viss utbildning, men till ett brett ämnesområde.

Svenska kulturfonden och Åbo Akademi började diskutera en donation medan ÅA förberedde sig på att starta en klassläroutbildning i Helsingfors. Kulturfonden riktade sin donation till pedagogik och läroutbildning, samhällsvetenskaper och humaniora.

Det passar fortfarande ÅA utmärkt fastän utbildningen i Helsingfors inte blir av.

– Det här är sektorer som har svårt att få extern finansiering.

Marianne Stenius tycker inte att donatorerna på det sättet otillbörligt inkräktar på universitetens autonomi.

– När det gäller Svenska kulturfonden så ser man dessutom att fonden och Åbo Akademi har ett gemensamt intresse av och ansvar för att stöda den finlandssvenska kulturen.

Forskarskola ger spetskompetens

Cellbiologen **Iris Lähdeniemi** är en ung doktorand i ett forskarteam som jobbar med stöd av den donation som Svenska kulturfonden gjorde 2010. Hon undersöker keratinernas roll i tjocktarmens epitelceller.

– Tjocktarmens celler har stor diversitet och väldigt snabb celldelning. Hela tjocktarmens yta förnyas var femte dag. Med tanke på hur snabbt det går så är det märkligt att det inte uppstår störningar i celldelningen och cancer i tarmen oftare, säger Iris Lähdeniemi.

Hon studerar nu vad keratiner – ett slags proteiner i cellskelettet – spelar för roll i tjocktarmens celldelning och diversitetsprocesser.

– Keratiner är intressanta eftersom man inte ännu vet allt om dem, säger hon.

Lähdeniemi ingår i en grupp på ett tiotal forskare kring docent **Diana Toivola** som kartlägger keratinernas roll i kroppens processer och för vår hälsa.

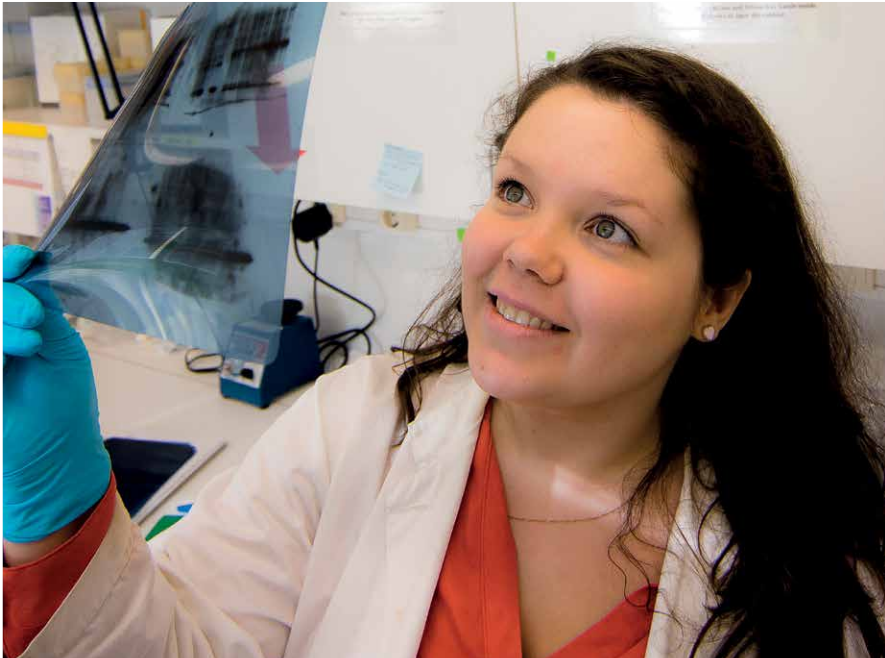
Lähdeniemi är anställd i Åbo Akademis doktorandskola Molecular Bioscience och siktar på att ha sin doktorsavhandling klar 2017. MolBio, som doktorandskolan kort kallas, har fått medel från avkastningen av den första medelinsamlingen där Kulturfonden var en stor donator.

Lähdeniemi och flera av hennes forskarkolleger har också sökt och fått bidrag från Svenska kulturfonden till speciella syften som material och utlandsresor till konferenser.

Framför allt stödet till forskarskolan är det som gör jobbet möjligt, säger hon.

– En doktorsavhandling är aldrig en persons verk. Man kan inte göra sådan här forskning ensam.

Därför behövs en forskarskola, och därför behöver den allt stöd den kan få.

*– En doktorsavhandling är aldrig en persons verk.
Man kan inte göra sådan här forskning ensam,
säger cellbiologen Iris Lähdeniemi.*

STIFTELSEN FÖR UTBILDNING OCH KULTUR
PÅ SVENSKA I FINLAND

Årsberättelse 2015

Direktörens översikt

Den nya stiftelselagen som trädde i kraft 1.12.2015 kom att prägla hela året inom fond- och stiftelsesektorn i vårt land. Genom *Delegationen för fonder och stiftelser*, ett viktigt forum för fortbildning och intressebevakning, fick vi under året information och konkreta verktyg för att hantera de förändringar som den nya lagen medför. Advokat Oili Kela, specialist på stiftelsefrågor, anlätades som sakkunnig i processen. Under våren 2016 kommer en arbetsgrupp bestående av förtroendevalda och tjänstemän att planera den revision av stadgarna som lagen förutsätter att slutföras före utgången av 2017.

Flyktingsituationen och integrationsfrågor blev ett av årets största samhällspolitiska ämnen och det påverkade också fondens styrelse. Kulturfonden bad PD Mika Helander att ta sig an frågan. I sin rapport *Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland* belyser han valet av integrationspråk som en fråga om demokrati och medborgerliga rättigheter. Han ger samtidigt mycket konkreta åtgärdsförslag och rekommendationer för alla dem som frågan berör. Fondens styrelse kunde på senhösten fatta beslut om extra anslag för ett aktivt integrationsarbete. Detta resulterade

i en ny bidragsform *Kultur tillsammans*, som lanserades vid årsskiftet. Organisationer som ordnar boende eller undervisning för personer med flyktningbakgrund och föreningar som arrangerar program för dessa kan få bidrag för kulturaktiviteter. Initiativet har tagits väl emot.

Andra utredningar som Kulturfonden initierat under året är en utredning om bidrag för filmproduktion av Marianne Möller, en utredning om utlandspraktikprogrammen i samarbete mellan fonden och CIMO (Centret för internationell mobilitet och internationellt samarbete) och Johanna Slottes rapport om bidragsformer för kultur till äldre. De tre utredningarna ger en översikt av fondens insatser på de aktuella områdena och de ger också stöd för beslut gällande fortsatta insatser.

Publikationen *Tänk språk!*, en uppdatering av *Språkstrategi för dagvården* (Lillemor Gammalgård, 2006) som ger verktyg för språkstrategier inom småbarnspedagogiken, uppdaterades och omarbetades under året. I *Makten att kombinera* publicerades sexton samhällsaktiva skribenters, såväl konstruktiva som kontroversiella texter om samverkan som en strategisk fråga för Svenskfinland.

Årets enskilt största ekonomiska satsning blev beslutet att aktivt stödja högskolornas och universitetens medelsanskaffning. Donationen kommer att mötas av en statlig motfinansiering. Bidragen inom medelsanskaffningen ger de numera privaträttsliga universiteten ett eget grundkapital. Donationens betydelse kan inte underskattas mot bakgrund av de nedskärningar som drabbat hela högskolesektorn i vårt land. Fondens bidrag fördelades så att Åbo Akademi fick fyra miljoner, Helsingfors Universitet tre miljoner, Svenska handelshögskolan en miljon och Aalto-universitetet en halv miljon euro.

En utvärdering i samarbete med en utomstående konsult visade att fondens stora satsning på strategiska program för gymnasiet, teaterfältet och specialprogrammet *Ung på svenska* har nått sina delmål genom att bidra till att öka aktiviteten, kvaliteten och professionaliteten inom respektive område. Projekten inom programmen levererar kontinuerligt material för ytterligare utvärdering, vilket ger fonden både erfarenheter och konkreta verktyg för det fortsatta arbetet med strategiska program.

Med anledning av Finlands förestående hundraårsjubileum som självständig republik stödjer fonden aktivt jubileumsprojekt i olika delar av Svenskfinland. Bidrag ges till lokala och regionala aktörer och också ett antal nationellt betydande projekt stöds av fonden och fonden samarbetar bl.a. med Suomen Kulttuurirahasto kring projekt under jubileumsåret. För att säkerställa informationen på svenska har fonden anställt en informatör och koordinator med placering i det nationella jubileumssekretariatet som ansvarar för det officiella programmet och samordningen av jubileumsårets program.

Under året har man inom fonden arbetat med en ny kommunikationsstrategi och en ny visuell profil. I oktober lanserades fondens nya webbsidor och hela den grafiska profilen förnyades. Studerande från Aaltouniversitetet och YH Novias linje för grafisk design inbjöds till en tävling med målet att planera en ny logo för fonden. Intresset var stort och segern gick till studerande Jacob Stewart från Aaltouniversitetet. Nu tar Svenska kulturfonden i ny dräkt ett stolt steg mot framtiden.

FOTO MARICA ROSENGÅRD

A handwritten signature in black ink, which appears to be 'Leif Jakobsson'.

Leif Jakobsson, direktör

Förvaltning & organisation

Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland har som ändamål att främja och stödja utbildning, kultur, konst, vetenskap och forskning samt samhällsservice på svenska i Finland.

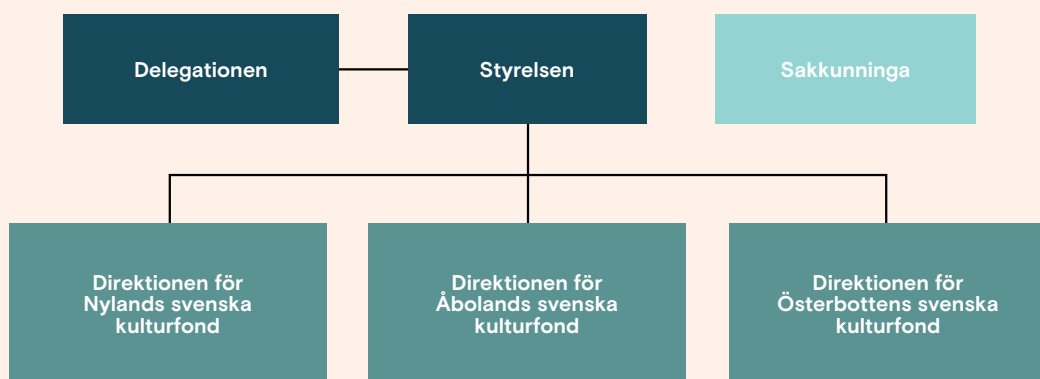
Stiftelsens förverkligar sitt ändamål bl.a. genom att besluta om utdelningen av avkastningen från Svenska kulturfonden som ägs och förvaltas av Svenska litteratursällskapet i Finland r.f. (SLS). Stiftelsen fullgör sin uppgift gällande Svenska kulturfondens avkastning genom att stödja samslutningar, institutioner och enskilda personer på kulturområdet, konstnärlig, litterär och vetenskaplig verksamhet, svensk undervisning och bildning samt andra allmänna ändamål som befrämjar ett svenskt kulturintresse i Finland.

Förvaltningen av fondens medel handhas av SLS:s finansråd, ett expertorgan som också styr

placeringspolitiken. De huvudsakliga placeringarna består av börsaktier, men också fastighetsmassan är betydande. Finansrådet fattar beslut om den årliga avkastning som ställs till stiftelsens disposition för utdelning och för täckande av administrationskostnader. Stiftelsens ledande organ får årligen information om förvaltningen av fondens tillgångar.

Stiftelsen använder i verksamheten namnet Svenska kulturfonden.

Fondens förtroendeorgan

Fondens kansli

Fondens förtroendeorgan

Fondens förtroendevalda förutsätts vara väl förtrogna med samhälls-, utbildnings- och kulturlivet, organisationsväsendet och regionerna i Svenskfinland. Målsättningen är att olika områden inom det svenska utbildnings- och kulturlivet och olika delar av Svenskfinland blir företrädna, likaså eftersträvas en jämn köns- och åldersfördelning.

Styrelsen

Styrelsen tillsätts av Svenska folkpartiets partistyrelse. Styrelsen består av en ordförande och åtta medlemmar samt tre ersättare. Styrelsens ordförande väljs för en period på tre år och kan återväljas en gång. Medlemmarna väljs för en period på två år och kan återväljas två gånger.

Styrelsen gör upp förslag till verksamhetsplan och budget, bereder och fastställer utdelningen gällande den ordinarie utdelningsomgången och övervakar kansliets verksamhet. Styrelsen fattar beslut om projekt som är beredda av fondens projektberedning, och om bidragsansökningar som inlämnas utanför den ordinarie ansökningstiden.

Delegationen

Delegationen tillsätts av Svenska folkpartiets partistyrelse. Delegationen består av en ordförande och fjorton medlemmar. Delegationens ordförande väljs för en period på tre år och kan återväljas en gång. Medlemmarna väljs för en period på två år och kan återväljas två gånger.

Delegationen fattar beslut om riktlinjerna för Svenska kulturfondens verksamhet, godkänner den årliga verksamhetsplanen och rambudgeten samt beslutar om fondens utdelning av stipendier, understöd och pris.

De regionala fonderna

Utdelningsprocessen gällande de medel som årligen utdelas ur Svenska kulturfondens avkastning delegeras delvis till tre regionala fonder, Nylands svenska kulturfond, Österbottens svenska kulturfond och Åbolands svenska kulturfond. De regionala fonderna leds av direktorier som tillsätts av Svenska folkpartiets partistyrelse på förslag av stiftelsens styrelse. Direktoriernas ordförande väljs för en period på tre år och kan återväljas en gång. Medlemmarna väljs för en period på två år, och kan återväljas två gånger. Direktoriernas medlemmar förutsätts vara väl förtrogna med det finlandssvenska samhälls- och kulturlivet inom sin region.

De regionala direktorierna gör upp förslag till utdelning enligt de riktlinjer som har uppgjorts av styrelsen. De regionala ombudsmännen är föredragande för respektive direktion.

Sakkunnigarbetet

Utomstående sakkunniga har en viktig uppgift vid bedömningen av ansökningar. De sakkunniga, som är experter inom olika områden, behandlar ansökningarna inom samtliga verksamhetssektorer i den centrala fonden, och kan vid behov också konsulteras av de regionala fonderna. Sakkunniggrupperna kompletteras med styrelse- och delegationsmedlemmar. Drygt 40 utomstående sakkunniga anlitas under året. Namnen på de utomstående sakkunniga offentliggörs inte. De sakkunniga utses årligen av stiftelsens styrelse.

Kansliet

Kansliet disponerar över en kontorslägenhet i femte våningen i fastigheten Gryningen på Simonsgatan 8 i Helsingfors. Nylands regionombudsman arbetar vid Genvägen 4 i Ekenäs, Åbolands regionombudsman vid Strandvägen 24 i Pargas och Österbottens regionombudsman vid Rådhusgatan 23 i Vasala.

Revisorer

Som revisorer för Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland fungerade Ernst & Young Ab med CGR Bengt Nyholm som ansvarig revisor.

Internationellt fondsamarbete

Svenska kulturfonden är medlem i intresse- och samarbetsorganisationen European Foundation Centre (EFC). Kulturfondens direktör och styrelseordförande deltog i maj i EFC:s årsmöte och kongress i Sarajevo.

Nya fonder och donationer

Under året inrättades specialfonden Inga Mattsson-Pentikäinens minnesfond med syftet att "utdela stipendier eller tävlingspris åt av spetsknyppling, vävning eller därmed jämställda finhandarbeten intresserade personer".

Stella Parlands minnesfond inrättades med syftet att "vart tredje år utdela ett pris till en konstnär eller en grupp konstnärer för konstnärlig verksamhet av hög kvalitet, till sin karaktär gränsöverskridande med avseende på språk, kultur eller genre och i en anda av humanism, öppenhet och gärna humor eller med anknytning till italiensk kultur".

Med anledning av Europaparlamentariker Nils Torvalds 70-årsdag instiftades fonden Porten till Europa. Fondens syftemål är att stödja finlands-svensk närvaro vid europeiska institutioner.

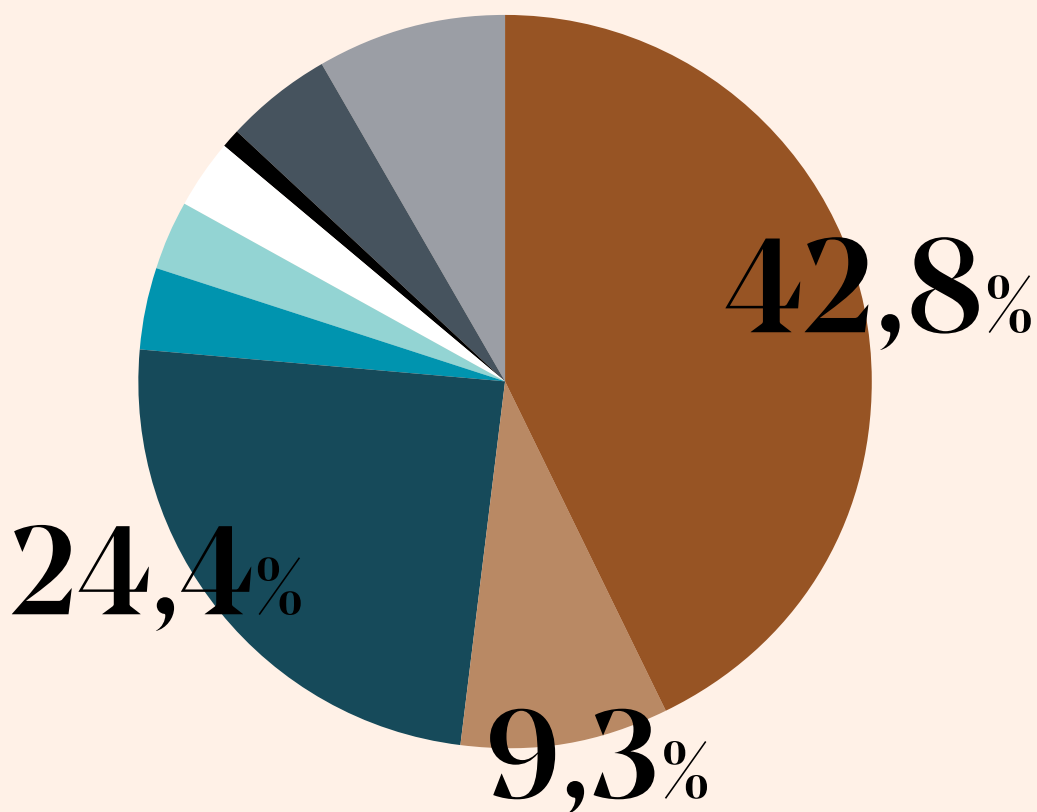
Disponibla medel

Svenska litteratursällskapets finansråd ställde totalt 34,1 miljoner euro till Svenska kulturfondens disposition för år 2015. Sammanlagt hade Kulturfonden 39,3 miljoner euro disponibelt för ordinarie verksamhet.

I detta belopp ingår bidrag till gemensamma utdelningssatsningar från Stiftelsen för Åbo Akademi, Föreningen Konstsamfundet, Lisi Wahls stiftelse, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne och Svenska folkskolans vänner, totalt 0,6 miljoner euro. Anslag som återstod från tidigare år uppgick

till 4,6 miljoner euro. Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar har rätt att årligen för sin verksamhet lyfta 5 % (år 2015 totalt 1,7 miljoner euro) av den avkastning som SLS ställer till Svenska kulturfondens disposition för utdelning.

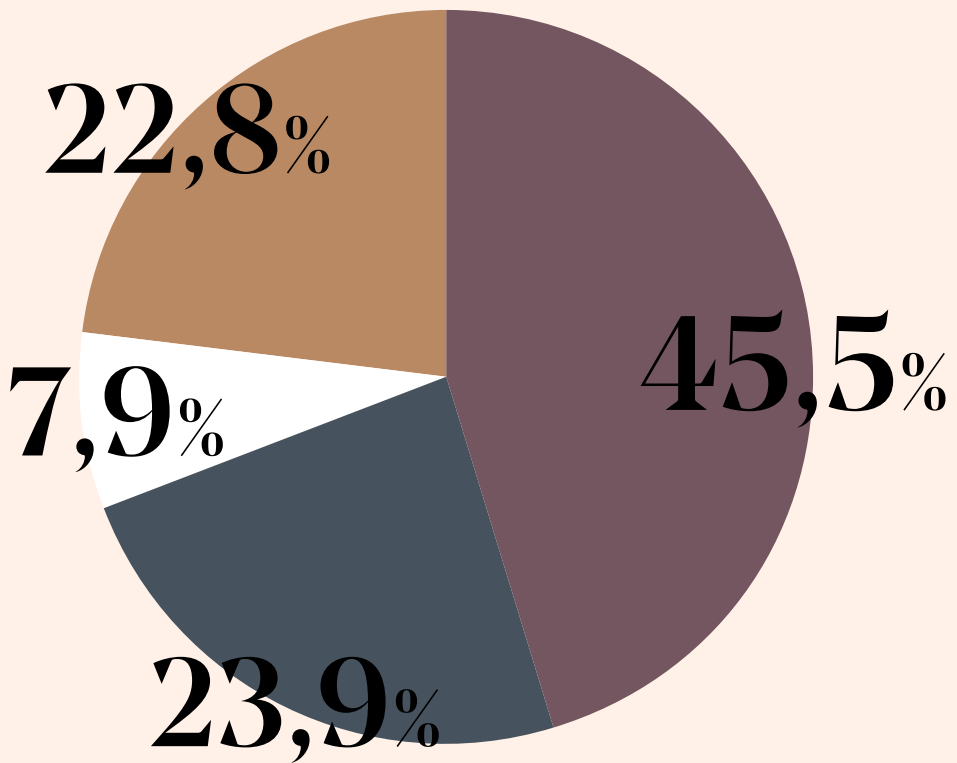
För fondens administration och egna kulturprojekt, t.ex. Bokkatalogen, organisationskonferensen samt utredningar och publikationer, användes 3,0 miljoner euro (8,2 %). Av 2015 års disponibla medel återstår 2,2 miljoner euro att delas ut år 2016.

● Central utdelning	15 871	42,8 %
● Regional utdelning	3 450	9,3 %
Nylands svenska kulturfond	1 374	
Österbottens svenska kulturfond	1 401	
Åbolands svenska kulturfond	675	
● Styrelsens dispositionsmedel (inkl. specialprogram)	9 076	24,4 %
● Bidragsformer med fri ansökningstid	1 330	3,6 %
● Gemensamma satsningar med andra fonder	1 196	3,2 %
● Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland	1 126	3,0 %
● Lise och Thelma Standertskjölde's fond	320	0,9 %
● Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar	1 705	4,6 %
● Administration och Kulturfondens egna projekt	3 050	8,2 %
Utdelade medel totalt 2015	37 115	100 %
Överförs till 2016 års utdelning	2 206	
Disponibla medel totalt (1000 €)	39 321	

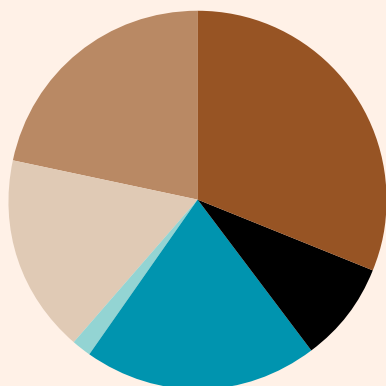
Utdelningen

Svenska kulturfonden arbetar för att stärka det svenska språket i Finland genom att understöda utbildning, konst och kultur. I grafen framgår vilka sektorer fonden understött under år 2015. I gruppen Allmän finlandssvensk verksamhet ingår bl.a. förbunds-, förenings- och annan organisationsverksamhet. Av det beviljade beloppet har 45 % tillfallit konst och kultur, 32 % utbildning och forskning och 23 % gruppen Allmän finlandssvensk verksamhet.

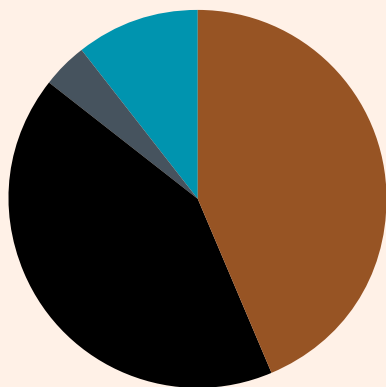
● Konst och kultur ● Utbildning ● Forskning ● Allmän finlandssvensk verksamhet

Beviljade bidrag 2015 enligt verk- samtetsområde

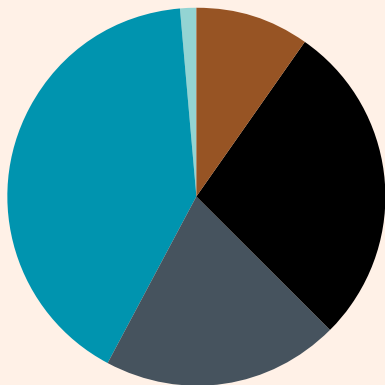
Konst och kultur (1000 €)

● Visuell konst	4 570
● Litterär verksamhet	1 268
● Teater	2 959
● Dans	241
● Musik	2 493
● Kulturverksamhet	3 184
Totalt	14 715

Utbildning (1000 €)

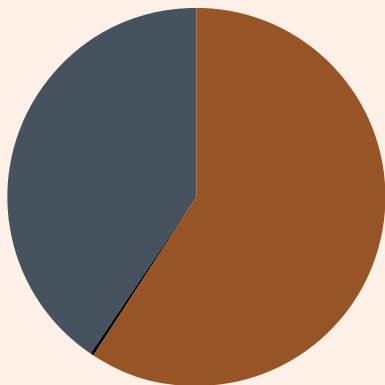
● Barnomsorg, grundskola och andra stadiet	3 380
● Högre utbildning och vuxenutbildning	3 235
● Läromedelsproduktion	312
● Studiestipendier	804
Totalt	7 730

**Forskning
(1000 €)**

● Samhällsvetenskap	249
● Humanisk vetenskap	715
● Pedagogik	517
● Naturvetenskap	1 038
● Övrig vetenskap	32

Totalt **2 551**

**Allmän finlandssvensk verksamhet
(1000 €)**

● Organisationer	4 376
● Social verksamhet	20
● Övrigt	2 968

Totalt **7 364**

Allmänt om utdelningen

Det ansökta beloppet för 2015 uppgick till 93,8 miljoner euro (- 2 %). Här ingår också de regionala fonderna och Svenska studiefonden. Antalet ansökningar under året var 7 562 (+ 2,2 %). Alla beviljade bidrag publiceras på adressen beviljade.kulturfonden.fi.

Ordinarie utdelning

I den ordinarie ansökningsomgången i november 2015 inlämnades ca 3 800 ansökningar. Under året har totalt ca 42 000 inloggningar gjorts och 4 300 nya sökande registrerat sig i ansökningsystemet.

Styrelsens strategiska medel

Styrelsen delade ut totalt 9,0 miljoner euro som bidrag för strategiska satsningar. Dessa är i huvudsak projekt, som bordlagts i den ordinarie behandlingen för ytterligare bearbetning, eller andra stora strategiska projekt. Också understöd för egenfinansieringsandelar inom olika EU- och andra programprojekt kan beviljas av styrelsen under året. Den största satsningen var stödet till högskolornas och universitetens medelsanskaffning. Totalt 8,5 miljoner euro reserverades för åren 2015 – 2017, av vilket 1,5 miljoner

euro togs från utdelningen 2015. De strategiska specialprogrammen för teaterkonsten och gymnasiet och programmet Ung på svenska beviljades 3,7 miljoner euro. En komplett förteckning över bidrag beviljade för strategiska program finns på fondens hemsida.

För filmproduktion beviljades en miljon euro och för Finland 2017 beviljades 0,7 miljoner euro. Av de resterande strategiska medlen, 2,1 miljoner euro, fördelades 40 % till konst och kultur 22 % till utbildning och forskning och 38 % till allmän finlandssvensk verksamhet.

De regionala fonderna

De regionala fondernas disponibla medel var sammanlagt 3,5 miljoner euro, som kunde delas ut till lokala och regionala aktörer inom Svenska kulturfondens verksamhetsområde.

Nylands svenska kulturfond behandlade under året 911 ansökningar av vilka 59 % beviljades, Åbolands svenska kulturfond behandlade 410 ansökningar av vilka 59 % beviljades och Österbottens svenska kulturfond behandlade 816 ansökningar av vilka 54 % beviljades.

I Österbotten verkar direktionen för Österbottens svenska kulturfond (ÖSK) parallellt med sty-

relsen för Svenska Österbottens kulturfond (SÖK). SÖK:s styrelse fattar beslut angående utdelning av understöd ur de enskilda fonder som ingår i Svenska Österbottens kulturfond. År 2015 var utdelningen 285 000 euro. Den största enskilda fonden inom SÖK är Henry och Martta Bertells minnesfond, som understöder teknikstuderande i Vasa inom Yrkehögskolan Novias och Yrkesakademien i Österbotten.

Bidragsformer med fri ansökningstid

Svenska kulturfonden har ett antal bidragsformer som kan sökas fritt under året, t.ex. resestipendier för fortbildande resor och bidrag för kultur i skolor och på dagis (se s. 83 och 86).

Fastighetssatsningar

Stiftelsen för kultur- och utbildningsinvesteringar

5 % av Svenska kulturfondens årliga utdelningsmedel avsätts för ändamålet. Stiftelsens administration har handhåfts av Svenska kulturfondens kansli då stiftelsen under året inte har haft någon egen personal. En direktör har anställts och till-

trädde 1.1.2016. Kulturfondens styrelseordförande Stefan Wallin verkat som styrelseordförande för stiftelsen. Styrelsen utses av Sfp:s partistyreelse. Aktuella projekt under verksamhetsåret har varit byggnaden Rådhusgatan och projektet Kvarteret Victoria.

Hyreslägenheter inom ramen för Lise och Thelma Standertskjöldes specialfond

Fondens medel används till pensionärsbostäder för "svenskspråkiga skådespelare och konstnärer i Finland, vilka är i behov av rekreation, vård eller pensionärsbostäder". Fonden äger totalt 32 lägenheter i Folkhälsans seniorhus i Helsingfors och Esbo. Lägenheterna hyrs enligt bestämmelserna ut till skådespelare och konstnärer. Fonden äger dessutom tre hyreslägenheter i Segerstråles gård i Borgå och två hyreslägenheter i Helsingfors.

Standertskjöldska fonden finansierar också konstnärsbostäder, ett konstgalleri och artistlägenheter i kvarteret Victoria.

Konst och kultur

Konst- och kultursektorn står för 45,5 % av utdelningen, ca 14,7 miljoner euro. Bidrag beviljades i form av arbetsstipendier, verksamhets- och projektbidrag. Specialprogrammet inom teaterkonst 2014 – 2016 hade sin sista ansökningstid i april.

Satsningen har sammanlagt varit 3 miljoner euro fördelat på elva projekt. Inför Finlands 100 års jubileum 2017 utlystes en egen ansökningsomgång i november i samband med fondens ordinarie ansökningstid. En utvärdering av den långvariga satsningen på filmproduktion genomfördes under året. En utredning om hur praktikanterna upplever nyttan av praktikperioden utfördes av Kulturpolitiska forskningsstiftelsen Cupore. Utredningen *En oersättlig resurs och ett viktigt skede i livet – Praktikorganisationens och praktikantens syn på utlandspraktik* presenterades i november i Helsingfors.

Arbetsstipendier

Ett betydande stöd till kulturfältet kanaliseras via arbetsstipendier. Detta år beviljades drygt 1,8 miljoner euro så att 71 personer fick ettårigt arbetsstipendium, fyra personer tvåårigt och en person ett treårigt stipendium.

Lärlingsstipendier

Personer som nyligen utexaminerats inom något konstämne kan ansöka om lärlingsstipendium för att arbeta tillsammans med en etablerad aktör inom samma konstområde under ett antal månader. 15 personer beviljades lärlingsstipendium till ett belopp om 180 000 euro.

Filmproduktion

Kulturfonden har under många år målmedvetet gett bidrag till filmproduktion. Under detta år har beviljats totalt ca 1,4 miljoner euro, styrelsens strategiska bidrag inberäknade. Bland mottagarna finns spelfilmer, dokumentärer, animationer och tv-produktioner. *Finlandssvensk novellfilm 2017*, ett samarbete med Yle Fem och Finlands Filmstiftelse för att få fram högklassiga novell- och kortfilmer, fortsätter med en andra tävlingsperiod. De bästa resultaten från den första tävlingen visades i tv i december 2015.

Litteratur

Den finlandssvenska *Bokkatalogen* utkom för trettionde gången och hade en upplaga på 130 000 exemplar. Bokmässan i Helsingfors och i Göteborg stöds årligen liksom även andra litteraturevenemang så som *Vasa Littfest* och *Bokkalaset*. Den sjätte *Hans Ruin-essätävlingen* utlystes i samband med bokmässan i Helsingfors. Litterära projekt understöddes med 1,2 miljoner euro.

Musik

Inom musiken fick Finlands Svenska Sång- och Musikförbund r.f. (FSSMF) och DUNK- De Ungas Musikförbund i Svenskfinland r.f. de största bidragen. DUNK arrangerar bl.a. *Skolmusik* och *Musik & Talang* som regelbundet samlar aktörer inom rytmikmusiken. Musikområdet fick sammanlagt 2,5 miljoner euro.

Scenkonst

Fem projekt beviljades bidrag inom det strategiska programmet för teaterkonst. Programmets sista ansökningstid var i april 2015. I anslutning till programmet ordnades under året två workshops med dem som beviljats bidrag. Dessutom beviljades 1,8 miljoner euro för övriga projekt inom teater och dans.

Residensvistelser och kompetenshöjande resor

Svenska kulturfonden beviljar årligen ett residensstipendium inom visuell konst, litteratur eller scenkonst vid konstnärskolonin Hôtel Chevillon i Grez-sur-Loing i Frankrike.

Under året beviljades fyra professionella konstnärer stipendium för tre månaders vistelse i Finlandshuset i S:t Petersburg. Alla stipendiater arbetade med projekt med anknytning till Ryssland. Under verksamhetsåret beviljades ett stipendium för utlandspraktik inom museisektorn. Sedan stipendiet för utlandspraktik inom museisektorn initierades har fonden beviljat totalt fyra stipendier, varav två för museipraktik i Stockholm, ett för Berlin och ett för Antwerpen.

190 resestipendier beviljades för konstnärers och kulturarbetares kompetenshöjande resor.

Utlandspraktik vid kulturinstitut

Fonden har under verksamhetsåret bekostat utlandspraktik för ett antal praktikanter vid Finlands kulturinstitut i Berlin, Köpenhamn, London, Madrid, Oslo, Paris, Tallinn och Tokyo samt vid Scandinavia House i New York, Reykjavik Arts Festival, Nordiska ministerrådets informationskontor i S:t Petersburg, Kommunförbundets kontor i Bryssel och Skandinaviska föreningens konstnärshus i Rom. Praktikperiodernas längd varierade mellan 6 och 11 månader.

Visuell konst och Pro Artibus

Kulturfonden äger en omfattande konstsamling med mer än 1 000 verk av konstnärer verksamma i Svenskfinland. Samlingen förvaltas och förkovras av den fristående stiftelsen Pro Artibus. Stiftelsen har till uppgift att på olika sätt befrämja den visuella konsten i alla delar av Svenskfinland. Pro Artibus beviljades ett verksamhetsbidrag på 700 000 euro och därtill deltog Kulturfonden i hyreskostnaderna för Ateljékasernen i Vasa och Villa Snäckesund i Ekenäs. Under *Konstrundan* visar konstnärer i hela Svenskfinland sina verkstäder och ateljéer för allmänheten. Den visuella konsten beviljades 2,9 miljoner euro (exkl. bidrag för filmproduktion).

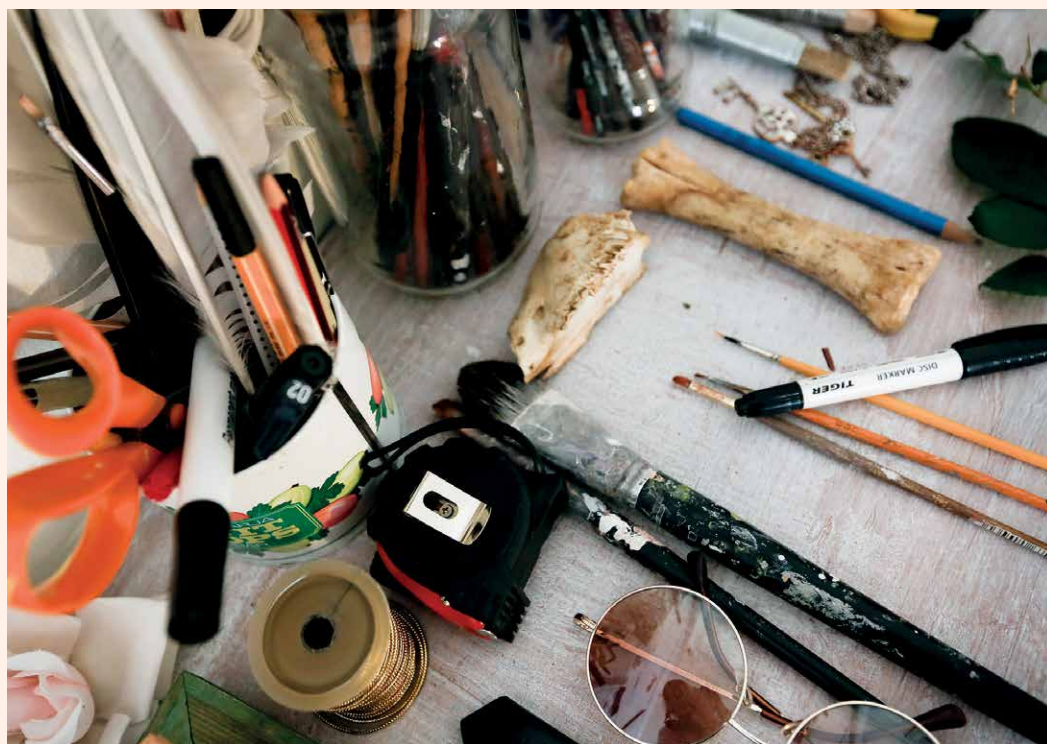

FOTO JESSICA LINDGREN

Kulturarv och övrig kulturverksamhet

I år beviljades 3,2 miljoner euro till museer, festivaler och annan kultur- och hembygdsverksamhet. Informationscentralerna Luckan och kulturhus runt om i Svenskfinland beviljades verksamhetsbidrag. Den populära *Kulturkarnevalen* för skolor och ungdomar arrangerades i år på Kimitoön. Under året beviljades 25 stipendier om 300–500 euro som ungdomsstipendier för projekt eller fritids- och kulturverksamhet riktad till andra unga. Inom *Kultur i vården* beviljades 74 understöd och inom *Kultur på bibban* beviljades 26 stipendier. För förningshusrenovering beviljades totalt 10 bidrag.

FutureLab Europe

Tillsammans med Suomen Kulttuurirahasto har medverkat Svenska kulturfonden i projektet *FutureLab Europe*, ett utbildningsprogram och tanke-smedja för unga i åldern 20–30 år med intresse för samhällsfrågor ur ett EU-perspektiv. Projektet som avslutades år 2015 har sedan starten 2011 engagerat sammanlagt 15 finländska ungdomar.

Utbildning

Stödet till utbildningssektorn utgjorde 23,9 % av fondens utdelning, ca 7,7 miljoner euro. Stödet för forskningen uppgick till 7,9 % av utdelningen, ca 2,5 miljoner euro.

Understöd beviljades i form av stipendier och projektbidrag för läromedel, fortbildning och högskolestudier. Styrelsen beviljade också bidrag för strategiska insatser inom det strategiska programmet för gymnasiet. Tio strategiska och fem förberedande projekt beviljades totalt 2,8 miljoner.

Kulturfonden har under året initierat flera utvecklingsprojekt, t.ex. *Feedback and Feedforward* som leds av PhD Satya Brink. Lärarna följer elevernas framsteg från årskurs fem till studentexamen och inom projektet utvecklas strategier för att stödja eleverna. Målsättningen är förbättrade inlärningsresultat i Svenskfinland och minskade skillnader i inlärningsresultat jämfört med finskspråkiga skolor och mellan könen. Projektet utvid-

gades till att också innefatta yrkesutbildningen. Kulturfonden beställde en utredning *Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland* av PD Mika Helander som underlag för diskussioner och beslut. Intresset för utredningen var stort, två välbesökta seminarier arrangerades. Kulturfondens styrelse fattade beslut om bidrag för mångfald bl.a. genom en ny bidragsform *Kultur tillsammans* och genom finansiering av en svenskspråkig flyktingkoordinatorstjänst vid Finlands Kommunförbund. I samarbete med Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne finansieras ett fyraårigt projekt som genomförs av Niilo Mäki-institutet. Projektet utarbetar verktyg och metoder för att kartlägga och stödja läs- och skrivförmågan hos barn i daghem och skolor.

För universitetens medelsinsamling 2015–2017 har totalt reserverats 8,5 miljoner euro. Åbo Akademi beviljades fyra miljoner euro, Helsingfors

universitet tre miljoner euro, Svenska handels-
högskolan en miljon euro och Aalto universitetet
en halv miljon euro.

Gymnasieprogrammet

Projektet ViRum, som har som mål att erbjuda de
svenskspråkiga gymnasisterna ett brett virtuellt
kursutbud, har under året arrangerat seminarier
och fortbildningar för gymnasielärare. Projektä-
garna fick presentera sina projekt för varandra och
diskutera upplägg och förväntade resultat vid en
utvärderingsworkshop med en extern utvärderare.

”Auskulteringsstipendier” och fältpraktikstipendier

Lärostudier vid fakulteten för pedagogik
och välfärdsstudier vid Åbo akademi i Vasa bevil-
jas stipendier för obligatorisk fältpraktik i södra
Finland. Ämneslärostudier som genomför
sina pedagogiska studier för lärare vid fakulte-
ten för pedagogik och välfärdsstudier vid Åbo
akademi i Vasa beviljas likaså stipendium. Också
yrkeslärare på andra stadiet beviljas bidrag för
pedagogiska studier i Vasa. Sammanlagt bevilja-
des år 2015 57 stipendier för pedagogiska studier
i Vasa och 26 fältpraktikstipendier till ett belopp
om 119 480 euro.

Resestipendier

165 resestipendier beviljades för enskilda lärares
eller gruppers kompetenshövande resor.

Skandinaviska skolan i Bryssel (SSB) och United World College (UWC)

Under året finansierade fonden två ettåriga
elevplatser enligt finländsk gymnasieläroplan
och två platser på den tvååriga IB-linjen i SSB
och två studerandes gymnasiestudier vid UWC-
skolan i Norge.

Kulturaktiviteter i skolor, daghem och eftermiddagsklubbar

År 2015 beviljades totalt 151 bidrag inom *Kultur i*

skolan, 156 inom *Kultur på dagis* och 139 inom *Kul-
tur på eftis*. Dessutom beviljades 79 bidrag i form av
Kulturbonus för skolor och daghem som aktivt har
utnyttjat möjligheten till ovanstående kulturbidrag.

Bidrag för läromedelsproduktion

Produktionen av läroplansbaserade läromedel
för grundskolan, gymnasiet, den grundläggande
yrkesutbildningen och yrkeshögskolorna stöds
genom författarstipendier. Sammanlagt beviljades
68 författarstipendier till ett belopp om 300 000
euro. Bidragen beviljas i samarbete med Svenska
folkskolans vänner, Föreningen Konstsamfun-
det, Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd och
Utbildningsstyrelsen.

Svenska studiefonden

Svenska studiefonden upprätthålls av Stiftelsen
Brita Maria Renlunds Minne, Svenska kulturfon-
den, Svenska Folkskolans Vänner, Föreningen
Konstsamfundet och Lisi Wahls stiftelse för stu-
dieunderstöd. Svenska studiefonden stöder stu-
derande som studerar på heltid vid högskola eller
universitet och som har svenska som modersmål
eller studiespråk. Studiefonden prioriterar utby-
tesstudier och utlandspraktik men understöd
beviljas också för studierelaterade kostnader för
heltidsstudier i Finland eller i utlandet. Ytterligare
beviljar Svenska studiefonden bidrag direkt till
gymnasier, folkhögskolor och yrkesläroanstalter
för utdelning av elevstipendier. Sammanlagt bevil-
jade Studiefonden år 2015 bidrag till ett belopp om
755 700 euro. Studiefondens administration sköts
av Kulturfonden.

Journaliststipendier

Samarbetet med Föreningen Konstsamfundet
kring stipendier för journalister och journaliststu-
derande fortsatte under verksamhetsåret. Totalt
beviljades 113 000 euro för journaliststuderandes
obligatoriska praktikperiod samt fotostuderandes
praktik på tidningsredaktioner under sommaren,
för journalisters fortbildning, studieresor och
”språkbad” vid rikssvenska tidningsredaktioner
och vice versa.

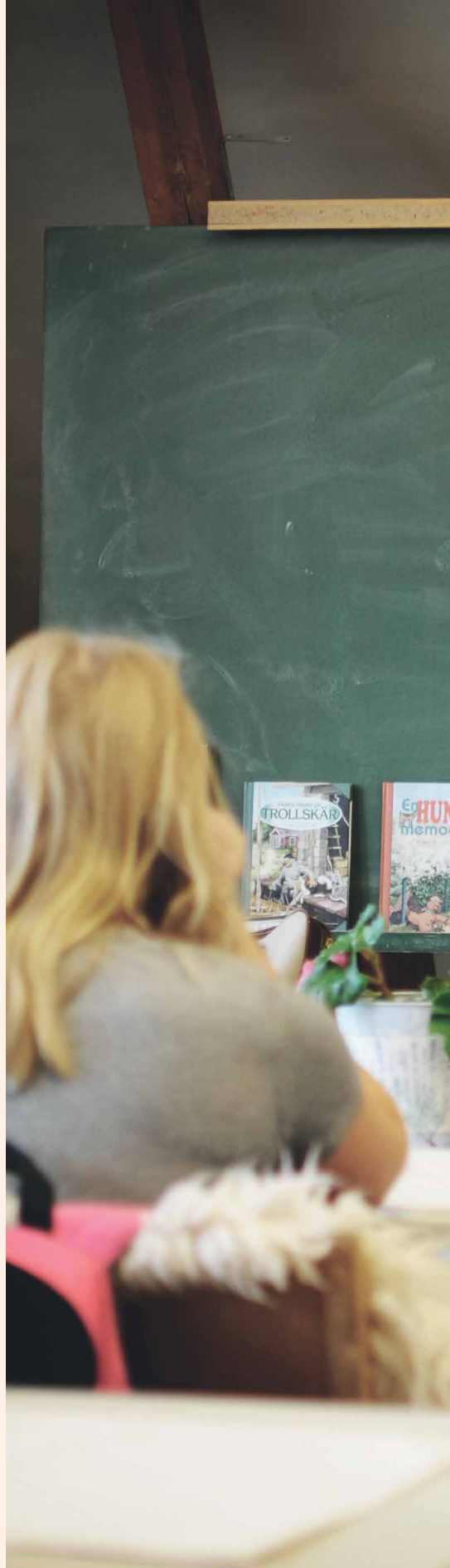
Samarbete med Stiftelsen för Åbo Akademi

Stiftelsen för Åbo Akademi ställer årligen avkastningen ur Maj Granlunds och Kate Björks fond samt två praktikantstipendier för journaliststuderande och ett praktikantstipendium för fotostuderande till Svenska kulturfondens förfogande. Under år 2015 utdelades 16 000 euro till fem mottagare.

Forskning

Kulturfonden beviljade 51 doktorandstipendier till ett belopp om 610 400 euro. Tolv doktorander beviljades maximibeloppet om 22 000 euro. Det största enskilda bidraget om 1 miljon euro beviljades Niilo Mäki institutet för ett fyraårigt utvecklingsprojekt om utvärdering och rehabilitering av inlärningssvårigheter i finlandssvenska skolor och förskolor.

Sju postdoc-stipendier beviljades inom stiftelsernas postdoc-pool. Samarbetet fortsätter under åren 2016–2017. Sex stipendier beviljades inom stiftelsernas professorspool, som verkade sitt sista år.

Karin
Emil ✓

9, 10, 8 har

torsdag 2.10.
träffar vi i skolan

ikt

Allmän finlandssvensk verksamhet

Verksamhetsbidrag till organisationer

Ett stort antal finlandssvenska organisationer får verksamhetsbidrag av Kulturfonden varje år.

Av dessa fördelade sju förbund: Finlands Svenska Idrott, Finlands svenska Marthaförbund, Finlands Svenska Scouter, Föreningen Pohjo-la-Norden, Finlands Svenska 4H, Svenska pensionärsförbundet och SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder totalt 492 000 euro på basis av ansökningar som medlemsföreningarna riktar direkt till dem.

Andra stora bidragsmottagare var SFP (1 026 000 euro avkastning ur specialfonden Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland), Svenska Bildningsförbundet (881 000 euro), Svenska Finlands folkting (380 000 euro), Tankesmedjan Magma (410 000 euro), Stiftelsen för det tvåspråkiga Finland (150 000 euro), För-

eningen Luckan i huvudstadsregionen (226 000 euro) och Finlands Svenska Ungdomsförbund (145 000 euro).

Bidrag för webbsidor

Tack vare fondens bidrag om totalt 180 000 euro kunde 13 förbund också i år erbjuda sina medlemsföreningar gratis webbtjänster hos Webbhuset Ab.

Strategiska programmet: Ung på svenska

Understöd på totalt 1,2 miljoner euro beviljades till ett förberedande projekt och fyra strategiska projekt. Projekten fokuserar i huvudsak på barn och ungas fritidsaktiviteter, där man genom projekt med kulturellt innehåll uppmuntrar till kontakt mellan språkgrupperna.

FOTO NINA AHTOLA

Utdelningsfester och pris 2015

Svenska kulturfondens huvudfest hölls 6.5 på Wasa Teater i Vasa. Författaren Claes Andersson mottog stora kulturpriset. De regionala fonderna firade sina utdelningsfester 14.4 i Nykarleby, 15.4 i Pargas och 16.4 i Fiskars.

Pristagare 2015

Stora kulturpriset (20 000 €)
författaren Claes Andersson

Utbildningspriset (10 000 €)
delas av flyktinglärarna Irma Kiviniemi,
Barbro Villman och Tuija Österman

Kulturpriset (10 000 €)
författaren och dramatikern Gunilla Hemming

Ungdomspriset (10 000 €)
gruppen Arne Alligator och Djungeltrumman

Samhällspriset (10 000 €)
fotografen Niklas Meltio

De regionala fondernas pristagare 2015

Nylands svenska kulturfond (10 000 €)
pianisten Folke Gräsbeck

Österbottens svenska kulturfond (10 000 €)
dirigenten Anna-Maria Helsing

Åbolands svenska kulturfond (10 000 €)
dirigenten och musikern Martin Segerstråle

Torvaldska priset (3 000 €)
FD Solveig Sjöberg-Pietarinen

Frans Henriksson-priset (3 * 5 000 €)
Lokal-TV stationerna KRS-TV, NÅR-TV
och MALAX TV

Festglädje på den nyländska utdelningsfesten. Foto Christoffer Ryhänen.

Övriga utmärkelser och pris

Fredrika Runeberg-stipendiet (10 000€)

(Samarbete mellan Marthaförbundet,
Svenska Kvinnoförbundet, Svenska folkskolans
vänner och Svenska kulturfonden)
journalisten Jeanette Björkqvist

Regionala Svenska dagen-pris (3 000 €)

Nyland

Rolf Danielsson, Borgå
Annette Ström, Raseborg
Siw Handroos-Kelekay, Helsingfors

Åboland & Åland

Robert Jansson, Mariehamn
Houtskärs kulturgille
Ann-Christine Snickars, Åbo

Österbotten

Ida Holmlund, Jakobstad
Kaskö Hembygds- och museiförening
Göran Strömfors, Malax

Seminarier och egen kultur- produktion

Educa-mässan

Mässcentrum, Helsingfors, 23–24.1

Kulturfonden deltog som utställare på Educa-mässan i samma monter som Sydkustens landskapsförbund och Svenska folkskolans vänner. Fokus låg på att presentera olika bidragsformer riktade till lärare och skolor. Kulturfonden deltog också med program på scenen i den svenska Hörnan.

Minority Arts, No Minor Issue!

Europaparlamentet, Bryssel, 4.3

Seminarier ordnades i samarbete med europaparlamentariker Nils Torvalds. Temat för seminariet var konst på minoritetsspråk och mindre talade språk i Europa. Seminariet streamades live på nätet.

Inlärningssvårigheter hos finlandssvenska barn – har vi tillförlitliga mätmetoder?

Elhuset, Helsingfors, 20.3

På seminariet presenterades Folkhälsans och Niilo Mäki-institutets forskningsresultat kring hur finlandssvenska barn presterar i olika tester som utvärderar tankeförmåga och inlärnings-svårigheter. Seminariet streamades live på nätet.

Regionala utdelningsfester

De regionala utdelningsfesterna var utformade som en turnerande kör- och cirkusföreställning av Cirkus Helsinki och kören Exaudio. Regionala priser delades också ut på festerna.

Österbottens svenska kulturfonds utdelningsfest ordnades 14.4 i Stjärnhallen i Nykarleby.

Åbolands svenska kulturfonds utdelningsfest ordnades 15.4 i Villa Lande i Kimito.

Nylands svenska kulturfonds utdelningsfest ordnades 16.4 i Kopparsmedjan i Fiskars.

Cirkus Helsinki och Exaudio uppträdde på de regionala utdelningsfesterna.

Centrala utdelningsfesten

Wasa teater, Vasa, 6.5

På festen delades Kulturfondens priser ut. Ostrobothnia Brass band stod för musiken. Efter prisutdelningen och musikunderhållningen förflyttade sig gästerna till restaurang Strampen för mingel och fri samvaro.

Strategidagar

Hotell Regatta, Hangö, 25–26.8

Strategidagar för personal och förtroendevalda ordnades i Hangö. Dagarna inleddes med besök och presentationer på Tvärminne Zoologiska station. Därefter fortsatte programmet med middag i Hangö. Den andra dagen fick deltagarna ta del av ett antal presentationer och workshops på Hotell Regatta.

Organisationskonferensen

Tammerforshuset, Tammerfors, 17–18.9

Konferensen riktar sig till ledande tjänstemän och ordförande inom tredje sektorns organisationer på förbunds nivå och ordnas tillsammans med SFV Bildning. Årets tema var *återväxt och återhämtning*.

Makten att kombinera: Utmaningar, vägval och handlingskraft i Svenskfinland

Elhuset, Helsingfors, 23.9

På seminariet presenterades publikationen med samma namn, och flera paneler diskuterade frågeställningar i publikationen. Fokus låg på hur samhällsförändringar, reformer och politiska växlingar skapar allt större utmaningar för Svenskfinland. Seminariet streamades på nätet.

Helsingfors bokmässa

Mässcentrum, Helsingfors, 22–25.10

Kulturfonden hade en egen monter på Helsingfors bokmässa. Fokus låg på information om ansökningstiden i november och lanseringen av Hans Ruin-tävlingen 2016. Kulturfonden deltog också med flera programpunkter på Totti- och Södergransscenen, bland annat ordnades prisutdelningen i den första PON-tävlingen för unga tecknare på Tottiscenen.

Mångfald är rikedom! – om integration på svenska i Finland

Nationalmuseum, Helsingfors, 18.11

Folkhälsanhuset, Vasa, 26.11

På seminarierna presenterades Mika Helanders utredning *Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland* och ett flertal paneler diskuterade kring utredningens olika teman. Diskussionen var livlig och många konkreta förslag till hur man lyckas med svenskspråkig integration lyftes fram. Helsingforsseminariet streamades på nätet.

En oersättlig resurs – och sedan?

Designmuseet, Helsingfors, 23.11

På seminariet presenterades Cupores färsk utredning om utlandspraktik på beställning av Kulturfonden och Finlands vetenskapsinstitut. Temat var Kulturfondens och CIMO:s praktikprogram. Ett flertal paneler diskuterade teman som togs upp i utredningen.

Utredningar och publikationer

Kulturfonden initierar och finansierar utredningar som fokuserar på angelägna frågor inom kultur- och utbildningssektorn som underlag för sina beslut.

Tänk språk!

Lillemor Gammelgård

Den finlandssvenska boken

(samarbete med Konstsamfundet)

Red. Barbara Huldén

Kan vi stå till tjänst? Integration på svenska i Finland

Mika Helander

Makten att kombinera – Utmaningar, vägval och handlingskraft i Svenskfinland

Red. Stefan Sjöblom & Siv Sandberg

Svenska kulturfondens årsbok 2014–2015

Red. Henric Öhman

Det är publiken som gör festivalen – En publikundersökning av fjorton festivaler

Marjana Johansson

En oersättlig resurs och ett viktigt skede i livet – Praktikorganisationens och praktikantens syn på utlandspraktik

Kulturpolitiska forskningsstiftelsen Cupore

Förtroendevalda och personal

Svenska kulturfonden har fem förtroendeorgan:
styrelsen, direktionen och tre regionala direktioner.
Kulturfonden har sitt kansli på Simonsgatan i Helsingfors.
De regionala ombudsmännen har kontor i
Ekenäs, Pargas och Vasa.

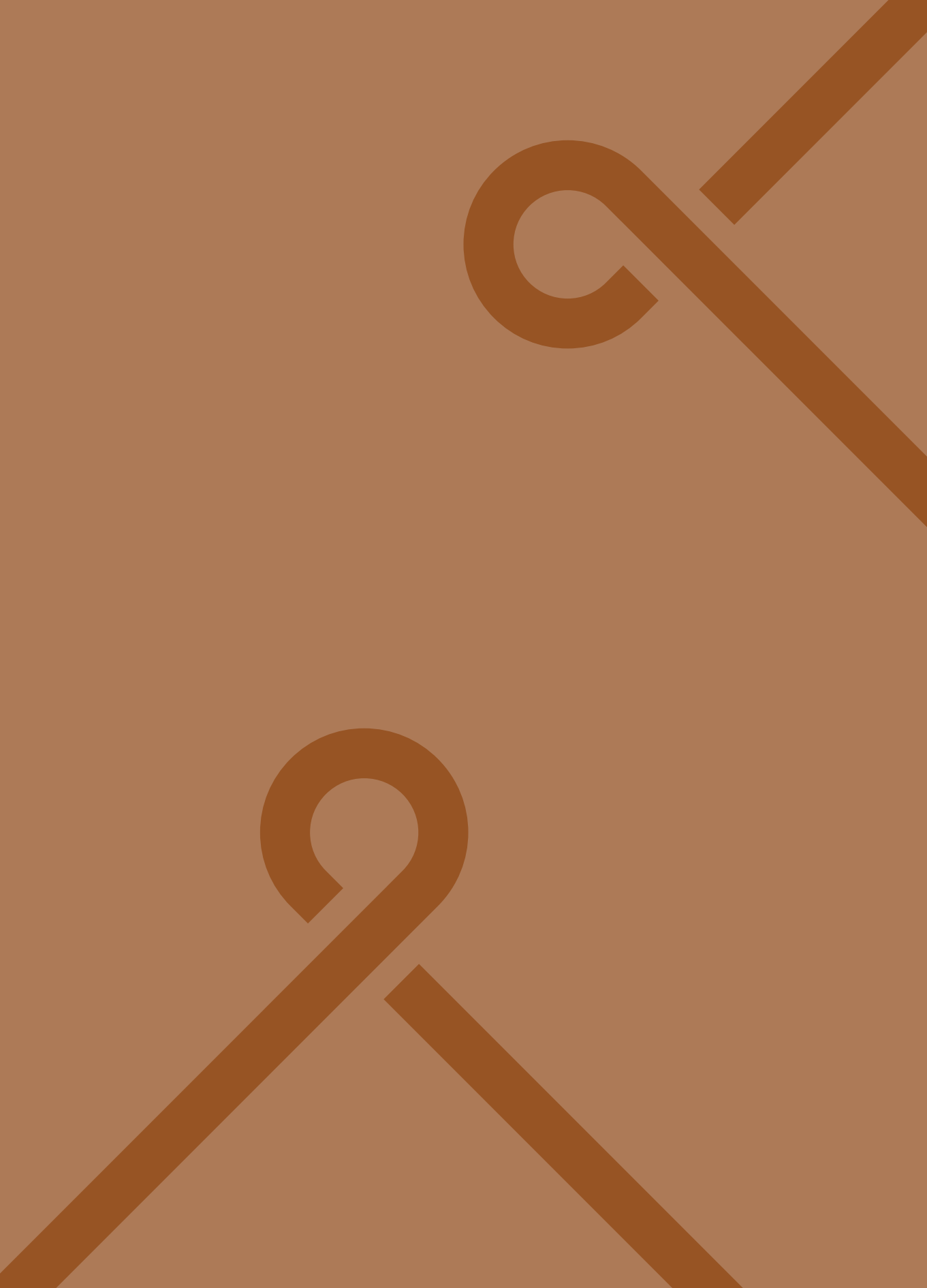

FOTO NINA AHTOLA

Styrelsen

Styrelsen sammanträdde under året till elva protokollförda möten, av vilka ett sträckte sig över två dagar. Styrelsemedlemmar deltog i de årliga strategidagarna och i ett diskussionsmöte med delegationen.

Stefan Wallin

riksdagsledamot, PM, Åbo,
ordförande

Christel Raunio

förbundsdirektör, Borgå,
viceordförande

Sandra Bergqvist

PM, Grankulla (ersättare)

Elli Flen

kommunikationskonsult,
Nykarleby (ersättare)

Linnea Henriksson

PL, Raseborg

Mikael Höysti

avdelningschef, Köpenhamn

Peter Löfberg

DI, Tammerfors (ersättare)

Martina Malmberg

enhetschef, Raseborg

Mikko Ollikainen

PM, Malax

Carina Storhannus

kompetenscoach, Kristinestad

Stefan Svenfors

kommundirektör, Larsmo

Henrik Wolff

VD, rektor, Helsingfors

FOTO NINA AHTOLA

Delegationen

Delegationen sammanträdde till ett vår- och ett höstmöte. Delegationens medlemmar deltog i årliga strategidagarna och i ett diskussionsmöte med styrelsen.

1.1–31.7.2015

Ann-Luise Bertell

TeM, Vörå, ordförande

Birgitta Dahlberg

journalist, Helsingfors, viceordförande

Håkan Blomberg

ICT-administratör, Esbo

Lasse Eriksson

kultursekreterare, Närpes

Nina Gran

specialplanerare, Helsingfors

Dan Johansson

förbundsordförande, Karis

Dan Holm

konstvetare, Vasa

Anna Jungner-Nordgren

informatör, Helsingfors

Annette Kronholm-Cederberg

FD, lektor, Jakobstad

Veronica Rehn-Kivi

arkitekt, byggnadstillsynschef, Grankulla

Paula Rossi

professor, Uleåborg

Juha Ruusuvuori

författare, SVM, Kimitoön

Geir Rönning

musiker/artist, Grankulla

Ann Sandelin

ombudsman, Borgå

Pekka Strang

skådespelare, Helsingfors

1.8–31.12.2015

Ann-Luise Bertell

TeM, Vörå, ordförande

Nina Gran

specialplanerare, Helsingfors

viceordförande

Håkan Blomberg

ICT-administratör, Esbo

Lasse Eriksson

kultursekreterare, Närpes

Dan Johansson

förbundsordförande, Karis

Dan Holm

konstvetare, Vasa

Veronica Rehn-Kivi

arkitekt, byggnadstillsynschef, Grankulla

Paula Rossi

professor, Uleåborg

Juha Ruusuvuori

författare, PM, Kimitoön

Pekka Strang

skådespelare, Helsingfors

Carola Sundqvist

amanuens, Jakobstad

Helleke Heikkinen

EM, Helsingfors

Mats Prost

PM, Pargas

Catharina von Schoultz

EM, Borgå

Monika Vikström-Jokela

redaktör, Esbo

FOTO NINA AHTOLA

Direktionen för Nylands svenska kulturfond

11.2015–31.7.2015

Martina Lindberg
Raseborg, ordförande
Liisa Wallin
avdelningssekreterare,
Helsingfors, viceordförande
Denise Lindh
PM, Lovisa
Jan-Erik Mansikka
universitetslektor, Borgå
Martina Malmberg
enhetschef, Raseborg
Peter Mickwitz
författare, Helsingfors
Kerstin Romberg
rektor, Raseborg
Ole Sandbacka
rektor, Helsingfors
Jarl Åkerlund
Kyrkslätt
Pekka Strang
skådespelare, Helsingfors

1.8.–31.12.2015

Martina Lindberg
Raseborg, ordförande
Ole Sandbacka
rektor, Helsingfors,
vice ordförande
Kerstin Romberg
rektor, Raseborg
Börje Henriksson
pensionär Vanda
Denise Lindh
PM, Lovisa
Martina Malmberg
enhetschef, Raseborg
Jan-Erik Mansikka
universitetslektor, Borgå
Peter Mickwitz
författare, Helsingfors
Leena Stolzmann
rektor, Borgå
Pekka Strang
skådespelare, Helsingfors

Nylands svenska kulturfond
sammanträdde till fyra möten
under verksamhetsåret.

Direktionen för Åbolands svenska kulturfond

11–31.7.2015

Jenny Nybom
museichef, Raumo, ordförande
Juha Ruusuvuori
författare, Kimitoön,
viceordförande
Staffan Beijar
etnolog, Mariehamn
John Björkman
museiamanuens, Åbo
Tom Grönroos
kulturproducent, Åbo
Mats Johansson
bildningschef, Kimitoön
Maria Jonsson
lärare, kulturföretagare,
Mariehamn
Monika Sandberg
klasslärare, Åbo
Marianne Sundroos
kantör, Kimitoön
Maria Österlund
FD, universitetslärare, Åbo

1.8.–31.12.2015

Jenny Nybom
museichef, Raumo, ordförande
Juha Ruusuvuori
författare, Kimitoön,
viceordförande
Staffan Beijar
etnolog, Mariehamn
John Björkman
museiamanuens, Åbo
Emilie Gardberg
intendent, Åbo
Tom Grönroos
kulturproducent, Åbo
Mats Johansson
bildningschef, Kimitoön
Lykke Pörtlors
kulturproducent, Mariehamn
Monika Sandberg
klasslärare, Åbo
Maria Österlund
FD, universitetslärare, Åbo

Åbolands svenska kulturfond
sammanträdde till tre möten
under verksamhetsåret.

Direktionen för Österbottens svenska kulturfond

11.–31.7.2015

Carl-Gustaf Mangs
pensionär, Kaskö, ordförande
Kaj Ahlsved
doktorand, Jakobstad
Ann-Luise Bertell
TeM, Vörå
Peter Båsk
intendent, Korsholm
Dan Holm
konstvetare, Vasa
Linda Kass
verksamhetschef, Nykarleby
Jessica Morney
redaktör, Vasa
Anders Sjöberg
lärare, Karleby
Åsa Snickars
skoldirektör, Närpes
Berit Öhman
bibliotekarie, Vasa

1.8.–31.12.2015

Carl-Gustaf Mangs
pensionär, Kaskö, ordförande
Kaj Ahlsved
doktorand, Jakobstad
Ann-Luise Bertell
TeM, Vörå
Daniel Björkstrand
EM, Långåminne
Peter Båsk
intendent, Korsholm
Dan Holm
konstvetare, Vasa
Linda Kass
verksamhetschef, Nykarleby
Jessica Morney
redaktör, Vasa
Malin Storbjörk
MuM, Kronoby
Berit Öhman
bibliotekarie, Vasa

Österbottens svenska kulturfond
sammanträdde till tre möten
under verksamhetsåret.

FOTO AGENCY LEROY

Svenska kulturfondens personal

Leif Jakobsson

FM, direktör

Petra Adlercreutz

EM, ledningens assistent

Mia Ahlroos

kulturproducent

Karoline Berg

PM, projektombudsman

Maria Bergenwall

EL, ombudsman för Svenska studiefonden

Matts Blomqvist

FM, regionombudsman för Nyland

Tove Ekman

FM, internationell ombudsman t.o.m. 23.1.2015

Christina Fraser

utdelningssekreterare

Veronica Granö-Suomalainen,

FM, utbildningsombudsman

Thua Hoyer

merkonom, kanslibiträde

Peter Hällström

DI, datachef

Victoria Kilpinen

tradenom, ekonomiassistent, fr.o.m. 7.1.2015

Jesper Koivumäki

ingenjör, IT-stödperson

Barbro Löfqvist

EM, ekonomichef

Sonja Ollas-Airinen

PM, projektombudsman

Håkan Omars

PeM, regionombudsman för Österbotten

Annika Pråhl

HK, kulturombudsman

Åsa Rosenberg

PK, regionombudsman för Åboland och Åland

Patrik Rusk

EM, programutvecklare

Anna Wilhelmson

FM, projektombudsman fr.o.m. 16.11.2015

Henric Öhman

PK, informatör

Under året har studerandena **Camilla Blomstedt** och **Vilhelm Wahlström** anlitats för administrativa arbetsuppgifter. Studerande **Annika Rönnblad** utförde arbetspraktik under tre månader.

För att säkerställa informationen på svenska under det nationella jubileumsåret 2017 har fonden anställt EM **Johan Lindholm** som informatör och koordinatör med placering vid sekretariatet för Finlands 100-årsjubileum fr.o.m. 15.10.2015.

STIFTELSEN FÖR UTBILDNING OCH KULTUR
PÅ SVENSKA I FINLAND

Bokslut

1.1.-31.12.2015

Resultaträkning

	Not	1.1–31.12.2015	1.1–31.12.2014
Ordinarie verksamhet			
Intäkter			
Tillförda medel från Svenska kulturfonden		3 050 000,00	3 150 000,00
Övriga intäkter	1	161 536,27	146 296,86
		3 211 536,27	3 296 296,86
Kostnader			
Personalkostnader	2 3		
Löner och arvoden		-1 454 932,90	-1 377 714,76
Sociala kostnader		-285 382,40	-296 163,62
Övriga personalkostnader		-38 889,95	-36 992,53
		-1 779 205,25	-1 710 870,91
Övriga kostnader			
Övriga rörelsekostnader		-1 103 809,70	-1 103 038,70
Lokalkostnader		-309 882,38	-268 322,46
		-1 413 692,08	-1 371 361,16
Avskrivningar			
Inventarier och lösöre	4	-57 994,08	-60 204,88
Ordinarie verksamhetens överskott		-39 355,14	153 859,91
Finansiella intäkter och kostnader		270,29	506,15
Räkenskapsperiodens resultat		-39 084,85	154 366,06

Balansräkning

	Not	31.12.2015	31.12.2014
Aktiva			
Bestående aktiva			
Materiella tillgångar	4		
Inventarier och lösöre		104 561,29	126 209,37
Konst		86 400,00	86 400,00
		190 961,29	212 609,37
Rörliga aktiva			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		7 100,00	15 450,00
Övriga fordringar		26 331,04	51 510,13
Resultatregleringar		28 543,81	13 677,04
		61 974,85	80 637,17
Kassa och bank		448 786,96	434 960,63
Totalt		701 723,10	728 207,17
Passiva			
Eget kapital			
Grundkapital		25 000,00	25 000,00
Överskott/underskott från tidigare år		319 126,14	164 760,08
Räkenskapsperiodens överskott		-39 084,85	154 366,06
		305 041,29	344 126,14
Kortfristigt främmande kapital			
Skulder till leverantörer		125 556,88	95 628,25
Övriga skulder		75 376,77	72 396,08
Resultatregleringar	5	195 748,16	216 056,70
		396 681,81	384 081,03
		701 723,10	728 207,17

Principer för uppgörande av bokslutet

Bokföringsprinciper

Verksamhetens intäkter och kostnader redovisas enligt prestationsprincipen.

Värderingen av bestående aktiva

De materiella tillgångarna har i balansräkningen upptagits till anskaffningsutgiften med avdrag för planenliga avskrivningar.

Avskrivningstiderna är:

- Inventarier och lösöre, 5 år
- Konstansaffningar, ingen avskrivning

Noter till bokslutet

Verksamhetsberättelseuppgifter som förutsätts av stiftelselagen

Stiftelsens grundande

Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finland registrerades i stiftelseregistret 28.12.2010.

Stiftelsens ändamål

Stiftelsens ändamål är att främja och stödja utbildning, kultur, konst, vetenskap och forskning samt samhällsservice på svenska i Finland.

Stiftelsen uppfyller sitt ändamål genom att arrangera utbildnings- och kulturpolitiska konferenser, införskaffa utredningar, bereda och finansiera utbildnings- och kulturprojekt på svenska i Finland och genom att samordna och sköta olika finlandssvenska fonders utdelningsverksamhet för samma ändamål som stiftelsen har. Stiftelsen kan även ta initiativ till, medverka i samt informera om det finlandssvenska kulturarbetet.

Stiftelsen ger understöd till och stöder projekt som påverkar och främjar service på svenska.

Stiftelsens förverkligar sitt ändamål bl.a. genom att besluta över utdelningen av avkast-

ningen från Svenska kulturfonden som ägs och förvaltas av Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.

Verksamhet

Svenska litteratursällskapetets finansråd fattar årligen beslut om hur stor del av Svenska kulturfondens avkastning som kan delas ut i form av understöd och bidrag samt användas för stiftelsens verksamhet. Stiftelsen fullgör sin uppgift gällande Svenska kulturfondens avkastning genom att stödja sammanslutningar, institutioner och enskilda personer på kulturområdet, konstnärlig, litterär och vetenskaplig verksamhet, svensk undervisning och bildning samt andra allmänna ändamål som befrämjar ett svenskt kulturintresse i Finland. Då stiftelsen fattat beslut om utdelning sker utbetalningen av bidraget från Svenska kulturfonden som ägs och förvaltas av Svenska litteratursällskapet i Finland r.f. Stiftelsen har enligt stadgarna rätt att ta emot medel av Svenska kulturfonden endast för att täcka de direkta kostnaderna för sin verksamhet.

Stiftelsen använder benämningen Svenska kulturfonden i verksamheten.

Behandling av bidragsansökningar

År 2015 behandlade stiftelsen totalt 7 562 ansökningar och det ansökta beloppet uppgick till 93,8 miljoner euro. Stiftelsen kunde fatta beslut över totalt 39,3 miljoner euro. Av denna summa utgjorde Svenska kulturfondens avkastning 34,1 miljoner euro och bidrag från övriga fonder och stiftelser för gemensamma satsningar 0,6 miljoner euro. Av tidigare års anslag återstod 4,6 miljoner euro. Stipendier och bidrag som inte har lyfts året efter utdelningsåret återgår till utdelningen.

Uppgifterna om alla stödmottagare, stödets syften och de beviljade beloppen finns tillgängliga på kulturfondens webbsidor www.kulturfonden.fi.

Publikationer och seminarier

Stiftelsen har under året gjort ett flertal utredningar gällande utbildning och kultur och arrangerat seminarier och konferenser, bl.a. *Organi-*

sationskonferensen i Tammerfors, seminarium tillsammans med Finlands kultur och vetenskapsinstitut om utlandspraktikens betydelse för praktikanten, praktikorganisationen och samhället, och seminarium tillsammans med projektet *SpråKon* om förändringar i samhället *Makten att kombinera – utmaningar, vägval och handlingskraft i Svenskfinland*. I samband med presentationen av PD Mika Helanders utredning om integration på svenska i Finland hölls seminarier i både Helsingfors och i Vasa.

Bokkatalogen publicerades som ett samprojekt med Föreningen Konstsamfundet och distribuerades i 130 000 exemplar.

Internationell praktik- och residensverksamhet

Inom ramen för den internationella verksamheten erbjöds praktikplatser vid Finlands kulturinstitut i Berlin, Köpenhamn, London, Madrid, Oslo, Paris, Tallinn och Tokyo samt vid Scandinavia House i New York, Reykjavik Arts Festival, Nordiska ministerrådets informationskontor i St Petersburg, Kommunförbundets kontor i Bryssel och Skandinaviska föreningens konstnärshus i Rom.

Författare och konstnärer erbjöds också residensvistelser vid konstnärskolonin Hôtel Chevillon i Grez-sur-Loing i Frankrike och i det s.k. Finlandshuset i St Petersburg i Ryssland.

Personal

Stiftelsens fastanställda personal uppgick till 20 personer. Stiftelsen har dessutom haft ett flertal timanställda studerande och anlitat experter i samband med olika projekt. Totalt gjordes ca 21 årsverken under 2015.

För att säkerställa informationen på svenska i samband med Finlands hundraårsjubileum har stiftelsen för en tvåårsperiod anställt en informator och koordinator med placering vid sekretariatet för Finland 100.

Närståendekrets

Stiftelsens styrelsemedlemmar, delegationsmedlemmar, direktionsmedlemmar, sakkunniga samt stiftelsens ombud och personer i ledande ställning registrerar jäv i stiftelsens elektroniska ansökningssystem enligt följande:

- alla pågående förtroendeuppdrag som kan ha betydelse för uppdraget inom Svenska kulturfonden registreras
- jäv registreras på ansökningsnivå om en ansökan eller ett ärende gäller stiftelsens närståendekrets

Stiftelsens förtroendevalda, sakkunniga och personal deltar inte i beredningen, behandlingen av eller beslutsfattandet i ett ärende där de är jäviga.

Närståendekretsens karaktär:

- 1 Stiftaren (SFP)
- 2 Förtroendevalda och direktör
- 3 Tjänstemän
- 4 Familjemedlemmar, nära släktingar till 1-3
- 5 Sammanslutningar och stiftelser där 1-4 har bestämmande inflytande

Närståendekretstabell

Åtgärder eller ekonomiska i eurofördelar i euro	Närståendekretsrelationens karaktär				
	1	2	3	4	5
Ledningens löner och arvoden					
Förtroendevalda					
Styrelsens arvoden			98 250		
Delegationens arvoden			39 600		
Regionala direktions			31 500		
Personal					
Ledningsgruppens löner			468 435		
Beviljade bidrag och stipendier					
Styrelse	1 126 000	36 000	0	83 000	8 975 412
Delegation		22 000	0	53 000	918 500
Regionala direktions		8 000	0	8 500	170 180
Tjänstemän		0	0	4 700	93 500
Sakkunniga		42 000	0	92 000	1 062 712

Noter till resultat- och balansräkningen

	2015	2014
1 Intäkter		
Tillförda medel från Svenska kulturfonden	3 050 000,00	3 150 000,00
Bokkatalogen		
Annonser och boknotiser	36 658,00	37 268,00
Bidrag från övriga fonder och stiftelser	54 717,00	45 000,00
Övriga intäkter	70 161,27	64 028,86
	3 211 536,27	3 296 296,86
2 Kostnader		
Kostnaderna utgörs av kostnader för		
Administration och ordinarie verksamhet	2 609 811,40	2 601 628,84
Avskrivningar	57 994,08	60 204,88
Egna kultur- och utbildningsprojekt	583 085,93	480 603,23
	3 250 891,41	3 142 436,95
3 Personalkostnader		
Löner	1 196 631,90	1 204 734,76
Arvoden till förtroendevalda	169 350,00	119 750,00
Övriga arvoden och ersättningar	88 951,00	53 230,00
Pensionskostnader	232 887,77	249 808,07
Övriga lagstadgade försäkringar	52 494,63	46 355,55
Frivilliga sociala kostnader	38 889,95	36 992,53
	1 779 205,25	1 710 870,91
4 Materiella tillgångar och avskrivningar		
Inventarier och lösöre 1.1	126 209,37	185 071,33
Ökning	36 346,00	1 342,92
Kansliet	36 346,00	1 342,92
./. Avskrivningar 5 år	-57 994,08	-60 204,88
Inventarier och lösöre 31.12	104 561,29	126 209,37
Konstanskaffningar 1.1	86 400,00	69 900,00
Ökning (konstverk/Saara Ekström)	0,00	16 500,00
Konst 31.12	86 400,00	86 400,00
5 Resultatregleringsskulder		
Semesterlöneskulder och sociala avgifter	195 703,16	190 265,29
Periodisering av tillförda medel för inventarier	0,00	17 935,00
Övriga	45,00	7 856,41
	195 748,16	216 056,70
6 Ansvarsförbindelser		
Borgensförbindelse för kreditlimit till Föreningen Luckan t.o.m. 31.5.2015	0,00	70 000,00

Styrelsens och direktörens underskrifter av bokslutet och årsberättelsen

Helsingfors den 7 mars 2016

Stefan Wallin, styrelseordförande
Christel Raunio
Sandra Bergqvist
Elli Flén
Linnéa Henriksson
Mikael Höysti
Peter Löfberg
Martina Malmberg
Mikko Ollikainen
Carina Storhannus
Stefan Svenfors
Henrik Wolff
Leif Jakobsson, direktör

Över utförd revision har i dag avgivits berättelse
Helsingfors den 11 mars 2016

Ernst & Young Ab, CGR-samfund

Bengt Nyholm, CGR

Revisionsberättelse

Till Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finlands delegation

Vi har reviderat Stiftelsen för utbildning och kultur på svenska i Finlands bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för räkenskapsperioden 1.1.–31.12.2015. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet.

Styrelsens ansvar

Styrelsen ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att de ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt samt för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Vår skyldighet är att uttala oss om bokslutet och verksamhetsberättelsen samt om uppgifter som förutsätts i lagen om stiftelser på grundval av vår revision. Revisionslagen förutsätter att vi iakttar yrkesetiska principer. Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisions sed i Finland. God revisions sed förutsätter att vi planerar och genomför revisionen för att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet eller verksamhetsberättelsen innehåller väsentliga felaktigheter och om huruvida styrelsens medlemmar har gjort sig skyldiga till en handling eller försummelse som kan medföra skadeståndsskyldighet gentemot stiftelsen, eller brutit mot lagen om stiftelser eller stiftelsens stadgar.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen. Valet av granskningsåtgärder baserar sig på revisorns omdöme och innefattar en bedömning av risken för en väsentlig felaktig-

het på grund av oegentligheter eller fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn den interna kontrollen som har en betydande inverkan för upprättandet av ett bokslut och verksamhetsberättelse som ger riktiga och tillräckliga uppgifter. Revisorn bedömer den interna kontrollen för att kunna planera relevanta granskningsåtgärder, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen, liksom en bedömning av den övergripande presentationen av bokslutet och verksamhetsberättelsen.

Vi anser att vi har inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt uttalande.

Uttalande om bokslutet och verksamhetsberättelsen

Enligt vår uppfattning ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av stiftelsens verksamhet samt om dess ekonomiska ställning i enlighet med i Finland gällande bestämmelser om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet är konfliktfria.

Övriga uttalande grundade på lag

Stiftelsens bokslut och verksamhetsberättelse ger de uppgifter om stiftelsens verksamhet under räkenskapsperioden som är väsentliga för bedömningen av huruvida stadgebestämmelserna gällande stiftelsens ändamål och verksamhetsformer har följts. De arvoden och ersättningar som stiftelsen, dess dottersammanslutningar och dess dotterstiftelser har betalat till ledamöterna i stiftelsens organ kan anses vara sedvanliga.

Helsingfors den 11 mars 2016

Ernst & Young Ab, CGR-samfund
Bengt Nyholm, CGR

